

Ligei

4. évfolyam 14. szám

A DÉL-SVÉDORSZÁGI MAGYAROK CSALÁDI LAPJA

2003 / 1

Háború

A farkasokat is rendre kiirtotta az emberiség. Nevük valószínűleg csak abban a szomorú megállapításban él majd tovább, miszerint az ember embernek farkasa. A második világháború borzalmait átéltem nemzedék nevében mondhatom, hogy ennek a háborúnak a tanulságaképpen, évtizedekig úgy tűnt, az emberiség nem akar több vérengzést. Az, hogy mégis voltak és vannak véres háborúk – a megnyugtató politikusok szerint csak amolyan csetepaték – farkas-természetünk-ből adódik. Egymás nyakára hágyva akarunk jobbak, gazdagabbak, netán emberibbek lenni?

A politika csúcán szédelgők a háborúk szükségességét kinek-kinek szépen magyarázzák. Aztán cselekednek a maguk, felhőbe emelt, hatalomtól megszédült feje szerint. Azt hisszük, mi kisemberek, hogy működik a demokrácia. Sohasem működött csorbitatlanul.

Tartalom:

A szerkesztő asztala 2
Jelenidő 3-4, 9 és 21
Lélekgondozó 5
Halmstadi Lap 6
Koppenhágai Lap 7-8
Kristianstadi Lap 9
Lundi Lap 10-11
Malmöi Lap 12
Oslói oldal 13-14
Fiatalok 15
Iskola 16
Gyermekeknek 17
Történelem 18-19
Hirdetések 20
Nyelvapolás 22

Itt van például az Európai Unió.

Indult valamilyen Kossuth apánk elképzeléséhez hasonló szövetséges együttlét alapjairól, és hatalma erősödésével apránként, a régi diktatúrák eszközeivel igyekszik hatalmaskodni. Farkas-természetünket mutatja, hogy választott vezetőinknek mindenféle ország kormányában küzdeniük sem kell, ez ellen, hiszen mindenfelé ész nélkül megszavazzák a katonai kiadásokat. A pénz világában mindennél fontosabb, hogy időnként elsütögessék az ágyúkat, rakétákat eregessenek, csodafegyvereket gondoljanak ki és gyártsanak a rossz embereknek mondott ellenség ellen.

Ne találgassuk, most éppen hol van a háborúgerjesztés központja, hol tartják azt a pénzeszsákot, amely csak úgy gyarapodik, ha a parancsot kapott kiskatonák egymás életére törnek. Ne kussassuk a háborúk okait sem, mert ezek mondva csináltak okok. Még a terrorizmus veszélyességének magyarázatával sem elégszik meg a józanész, mert az indoklásból a hazabeszélő politikusok egyszerűen elfelejtik említeni az életüket áldozó terroristák indokait. Azt, hogy miféle gyűlölet hajthat emberek százait arra, hogy életüket úgy áldozzák, akár 48-as hőseink a magyar szabadságharcban tették máig is tiszteletjes emlékezetünket elnyerve.

Az ilyen gondolatmenetek végén nem tudjuk meg, hogy a rossz emberek miként fájzottak el, miféle farkasok azok, akik az ellenséggel magukat is megsemmisítik valamiféle felsőbb meggyőződés mámorában.

Hírlik, hogy a legújabb háborúnak az lehet az oka, hogy a világelső ország elnökének és a terroristák fővezérének kikiáltott burmoszos ember családja kölcsönös jó viszonyban voltak egymással, de aztán összerúgták a mosatlant.

(folytatása a 9. oldalon)

Március 15

legnagyobb nemzeti ünnepünk. Zászlónk ilyenkor méltóságteljesebben lobog és a kokárdák a legszebb tavaszi virágok.

Az idén a világ minden táján, a MVSZ adományozta számos Kossuth — zászló alatt ünnepelhettek a magyarok. (Lásd a 3. oldalon)

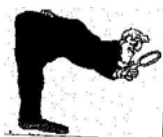
Jönnek a magyarok

Egy esztendő múlva a magyarországi munkát vállalhatnak az Európai Unió országaiban. Svédország azok közé az országok közé tartozik, ahol szívesen látják a vendégmunkásokat. Már is számosan kérték szerkesztőségünk segítségét munkát kereső pincérek, cukrászok, szakácsok, fémipari munkások, és a számítógépes munka sokféle területén szerencsét próbálók. Még nem tudják, hogy itt sem kolbászból fonják a kerítést, nem irigylésre méltóak az élelmszerárak, a lakás sem olcsó. De akit a szerencséje valamely felfelé induló szakágzatba vezet az jól jár, a fizetés ott sokszorosa az otthoni hasonló munkakörökben dolgozók bérének. Szóval, előreláthatóan jönnek majd a magyarok, számunkat, a mostani felbecsülések szerinti harminc ezret, több ezerrel is növelhetik. Jó ez nekünk? Persze, hogy jó! (folytatása a 2. oldalon)

Lapunk a világhálón:
www.hhrf.org/magyarliget
Rendszergazda:
 Balázs Viktória

Ághegy

A skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam terjedelmes 4-5. száma a www.hhrf.org honlapján olvasható és ugyanott nyomtatható formában is letölthető (pdf)

A szerkesztő asztala

Tőled is függ, hogy megjelenik-e az Ághegy, a skandináviai magyar irodalmi és művészeti antológia?

Kedves Olvasó! Kedves Barátunk!

Az **Ághegy** antológia kiadását tervezzük! Kérjük, támogasd és segíts minél több támogatót gyűjteni a skandináv országokban, de másutt is, ahol a skandináviai magyar alkotók munkájának és híd-szerepének kiteljesítése érdeklődésre számíthat. A befizetett összegnek megfelelően, példányt/példányokat küldünk majd az **Ághegy** hatszáz oldalas és számos színes művészeti mellékletet tartalmazó kötetéből.

Irodalmi és művészeti lapunkat már az induláskor nyomtatásban is elképzeltük. Most eljött az ideje hogy az **Ághegy** öt számát összesítve, a skandináviai magyarok alkotók irodalmi és művészeti alkotásait kötetbe foglalva kiadjuk. De ez immár meghaladja kisközösségeink erejét és a felvállalt önkéntesség kereteit. Ezért az olvasókhöz, barátainkhoz fordulunk segítségért. Nagyobb arányú anyagi összefogásra van szükség ahhoz, hogy a szükséges nyomdai munkát kifizethessük. Legalább 250 támogató egyenként 15-20 eurós (ennek megfelelő svéd korona) hozzájárulásával 500-1000 példányt rendelhetünk. Anyagi haszonra nem számítunk, a szerkesztést és nyomdai előkészítést egy részét is magunk végezzük, a szerzői díjról pedig lemondunk.

Kérünk tehát minden kedves olvasót, minden irodalmat és művészetet támogató barátunkat, hogy szíveskedjék a támogatásra szánt összeget mielőbb a szerkesztő e célból nyitott

PG-konto 404 86 10-2

számlájára átutalni. A támogató nevének és címének feltüntetésével biztosítja, hogy kiadványunkat postacíme megkapja. Ha nem sikerül a nyomtatáshoz szükséges költségeket összegyűjtenünk a befizetett összeget visszaküldjük.

Bővebb felvilágosítással a szerkesztő szolgál.

Tar Károly, az Ághegy szerkesztője
Balogh Ilona, pénztáros

Jönnek a magyarok

(folytatás az első oldalról)

Egyik író társam, amikor Erdélyben együtt szenvedtük a nagyromániás pöf-feszkedők harsogásait, bólogatva azt mondta, bárcsak Debrecennél vagy Szolnokonál volna a román—magyar határ. Megrökönyödésemet látva így vigasztalt: Akkor aztán többen lennénk magyarok itt Erdélyben! De a mieink nem akarják elfoglalni a skandináv vidéket, hanem tanulni, európai levegőt szívni jönnek ide. Ne tessék azt gondolni, hogy ez olyan könnyen fog menni! Az izgága, harsogó törtető magyar jobb, ha otthon marad. Itt senkinek nem emlegetik az anyját, a gépkocsizók nem rázogatták egymás felé az öklük, itt csendes a szó, nem kívánnak „szórakozni” egymással az emberek. Mindebből az is következik, hogy jövevényeink az itt huzamosabb ideje lakó magyarokra vannak és lesznek utalva. Mi segíthetünk nekik, hogy könnyebben alkalmazkodjanak a helyi szokásokhoz, segíthetünk a nyelvtanulásban, a tájékozódásban és minden más egyében. Például a szabadidejük hasznos eltöltésében is. Cserébe pedig elvárjuk, hogy jelenlétükkel frissítsék, színvonalában emeljék az egyesületeinkben folyó nem éppen sokféle tevékenységet.

Jönnek a magyarok! És erre fel kell

készülnie minden svédországi magyar egyesületnek. Végiggondolható miféle és hányféle teendő adódik majd az elkövetkező évben. Ötletek kellenek, keretek, amelybe beilleszkedhetnek a jövevények. Az előrelátók már gondoltak is ezzel, amikor Stockholmban a Magyar Köztársaság Nagykövetségének támogatással klubot alapítottak a Svédországban munkát vállalt magyarok számára. Többszöri értelmiségi pályát választottak, kutatók, doktorandusok, diákok világhálós összeköttetéséről van szó, akik időnként személyesen is találkoznak, hogy megbeszéljék gondolataikat, ismerkedjenek egymással. Ilyen klub kialakítását kezdeményezte lapunk is, hiszen itt délen is éppen elegendő dolgozni, és tanulnak honfitársaink. De huszonvalahány villámposta címre küldött kérdőívünk válasz nélkül maradt.

Mégis hisszük, hogy az egymás megismerésre az elkövetkezőekben egyre nagyobb lesz az igény kisközösségek kialakítására. Biztosra vehetjük, hogy az itt élő és dolgozó magyarok számának növekedésével olyan kisközösségek jönnek majd létre, amelyekben kellemesebbé válnak majd mindennapjainkat, elviselhetőbb az otthon megszokottak időleges hiánya.

Senki sem próféta a maga hazájában! De azért illik tudnunk, hogy nekünk zászlókészítőnk is van. A malmói Albert Ilona méltán kiérdemelte a Zászlós Ica nevet. Munkái, különféle zászlóit fél világ dicséri.

Nyílttér A szerkesztő ezúton mond köszönetet mindazon egyesületeknek és intézményeknek, barátainak, munkatársainak, ismerőseinek, akik a Magyar Kultúra Napján „A magyar kultúra külföldi szolgálataért” indoklással a *Magyar Kultúra Lovagja* cím elnyerése alkalmából szóban és írásban gratuláltak és jókívánságaikkal erősítették meg hitében, hogy önzetlen szolgálatát a közművelődés területein a továbbiakban is folytassa az általa alapított dél-svédországi magyar családi lap valamint a skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam nemes célkitűzéseinek megvalósítása érdekében.

Minden magyar – minden magyarért!

A Kossuth-emlékzászlót az Magyarok Világszövetsége Kossuth Lajos születésének 200. évfordulóján, 2002. szeptember 19-én Monokon, Kossuth szülőfalujában bocsátotta ki, és adományozta meg vele a falu közösségét. Még aznap, Kossuth emigrációs éveinek egyik legemlékezetesebb helyszínén, Washingtonban, a Capitoliumban az MVSZ átadta a Kossuth-emlékzászlót az Amerikai Egyesült Államok Kongresszusának.

Ezt követően egymás után jelentkeztek magyar közösségek a Kárpát-medence különböző vidékeiről, Kossuth-emlékzászlót igényelve. Szeptember 21-én Gyergyócsomafalván tizenkét székelyföldi település és az MVSZ egyik tagszervezete vett át Kossuth-emlékzászlót. Október 13-án, Magyarvalkón tíz kalotaszegi település magyar közössége és egy újabb MVSZ tagszervezet jutott Kossuth-emlékzászló birtokába.

Minden zászlóátadás ünnepélyes külsőségek között zajlott, és mind a zászlóátadóknak, mind a zászlóátvevő közösségeknek maradandó élményt jelentett. A zászlóigénylő közösségek vallomása szerint az MVSZ Kossuth-emlékzászlaja szimbolikus erővel bír, és pótolja a millenniumi országzászlót, melyet sok külhoni magyar közösség igényelt, de tekintettel az országzászló állami felséggel mivoltára, külhonban csupán egyházi közösségek kaphatták meg.

Az MVSZ Elnöksége tudatában van annak, hogy egyedül egy civil szervezet adományozhat külhonban nemzeti szimbólumokat, anélkül, hogy más államot provokálna tetteivel. Az MVSZ Kossuth-emlékzászlaja nem állami, hanem nemzeti szimbólum. Ezért az MVSZ Elnöksége támogatja, hogy minél több magyar közösség jusson Kossuth-emlékzászló birtokába. A zászlóadományozó mozgalom kibontakozásának legnagyobb akadálya az emlékzászlók költségeinek fedezése. Az MVSZ közismert pénzügyi válsága miatt nem vállalhatja, a Kárpát-medencében külhonban élő, zászlóigénylő közösségek legtöbbje pedig nem képes a zászló költségeit fedezni. Egy zászló költségei 100 USD-t tesznek ki. A több mint ötven zászlóigénylő közösség közül csupán a székelyföldiek tudták a költségeket önerőből fedezni. A többi település esetében szerencsére jelentkeztek támogató magánszemélyek és intézmények, akik kifizették egy-egy zászlóigénylő közösség zászlaját.

A villámposta előnyeit élvezve a MVSZ sajtószolgálatának híreiből megtudhatjuk, hogy a számos településnek és egyesületnek van már Kossuth-emlékzászlaja. Svédországban tudunkkal nincs ilyen egyesület. És annak ellenére, hogy a svéd-magyarok számos esetben támogattak szűkös körülmények között élő magyar közösségeket – nem vesznek részt a **Minden magyar minden magyarért** mozgalomban. Lundi, malmói, kristianstadi, helsinborgi, göteborgi és más távolabbi vidékeken élő magyarok fogjatok össze! Legyen magyar zászlótok! Legyen a Kossuth nevével fémjelzett zászlótok, amely alatt az összefogást gyakorolhatjátok. Még most sem késő. Szeptember közepéig tart a mozgalom.

Gondolatok a kikötőben

'93-ban, friss magyar útlevelemmel (alig 1 hetes), a nyári szabadságomat Svédországban töltöttem. Akkor még nem sejtettem, hogy egyszer majd ez lesz az otthonom. Otthon? Hát, persze! Ehhez még hozzá teszem, hogy mindig ott az otthonom, ahol az árnyékom látom, munkám van, és fedél a fejem fölött. Hát Istenem! Még él, „dolgozik” bennem nomád őseim vére. Malmöben élő kamaszkori barátom beszélt rá az útra. Menet közben útb ejtettük Salzburgot (2 napot töltöttünk ott), teljesen elbűvölt, ez a meredek hegyekkel körülvett, bájos, európai kultúrát sugárzó, romantikus kisváros. Aztán tovább, célpont Skandinávia, és megérkeztem Malmöbe. Salzburg után csak szürke ipar-negyednek néztem az egész várost, és ráadásul, lapály az egész, nekem, vadregényes hegyekhez szokott erdélyinek, a lapály maga a sivárság. '60-as, '70-es években épült, lakónegyedek. Akkoriban, még hitték hogy, mekkora nagy találmány a tömbház-építkezés és meg van oldva, az ember terület igénye, mert valahova el kellett szállásolni az akkori teljes gőzerővel működő svéd ipar dolgozóit.

'98-ban mikor ideköltöztem, már barátságosabb arca lett a városnak, hiszen felfedeztem, hogy nyáron itt nagyon jó, buszra ül az ember, és alig néhány perc elmúltával máris tengerparton ücsörög. Az est eljövételével Koppenhága távoli fényeiben gyönyörködhet. A Hattyú, az úszódaru, amely derekasan részt vett az építkezésben, még szorgalmasan hordta a hid pillérjeit. Észak-Európa legnagyobb építkezése volt folyamatban, sejteni lehetett, hogy Malmö, Koppenhága külvárosa lesz. A lakásarak ugrásszerűen a duplájára, jobb negyedekben, sokszorosára szöktek, dán „invázióra” számított mindenki. Tudvalévő, hogy a fővárosokban, mindig drágább az élet, ugyanakkor a bérek is magasabbak, mindenki arra számított, hogy sokan átköltöznek, és ingázni fognak a hídon át. A számítás beigazolódott, invázió nem lett, de évente 1500 dán állampolgár, költözik Malmöbe, illetve a környékére. Ennyit a száraz adatokról. De szerintem Malmö a vegyes népség városa. Hiszen szinte minden nemzetiség előfordul itt. A főnököm szerb, a munkatársaim: svéd, bosnyák, etióp. A kisboltban, ahol minden nap vásárolok, perzsa a tulaj. Spanyol beszédet hallgatok reggel a buszon. Tetszik nekem ez a kultúrakeveredés bizonyos fokok. Leginkább az tetszik az egészben, amikor nyitott emberekkel találkozom, akik a világ legeladugottabb zugából jöttek, és mesélni tudnak órákon keresztül kultúrájukról, szokásaikról és előadásaik végén, megkérdik: „és te?”.

De ami igazán riasztó számomra, amikor, embereket látok különféle szervezetekbe tömörülve, és nem alkalmazkodnak ahhoz az országhoz, ahol menedékjogot kaptak. Mert első napon, amikor ide érkeznek, csak savanyú, meggyötört arcokat látnak (mindennap elmegyek egy menekülttábor előtt, megszeppent, tegnap érkezett emberek, légömbnyí szemekkel bámulnak az „újvilágra”), jól esik nekik a megértő baráti szó, és az hogy a svéd állam, igyekszik emberszámba venni mindenkit. Három-négy év elteltével ezek az emberek berendezkednek, és már az asztalra is csapnak, hogy igenis, nekik joguk van saját iskolához, joguk van a vallásukhoz. Hát persze! De az ember nem kaphat meg mindent az élettől, mindig újabb és újabb választás, fontos döntés előtt áll.

Szarka András

(folytatás a 4. oldalon)

(folytatás a 3. oldalról)

Ha nagyon mélyhitű, elkötelezett mohamedán vagyok, akkor rá kell jönnöm, hogy semmi keresnivalóm a „romlott nyugati társadalomban” és elmegyek innen, ez nem az én világom. Hát ez körülbelül olyan, mint amikor, bekopogatsz hozzám alamizsnáért, és én azt mondom, gyere be, adok neked enni, és még egy saját szobát is adok neked. Holnap meg te mondd nekem, hogy ideje lenne kicserélni a tapétát a szobában, és vegyél nekem új bútort, mert nekem ez nem tetszik, és nem tetszenek a házzszabályaid stb. Vagy ha nagyon székely vagyok és hiszem, hogy a mi népünknel jobb, és erősebb nincs a világon, akkor mi a fenének, nem költözöm vissza a Hargitára?! Mert ilyenekkel is találkoztam, de nem ment el innen, mert, ha elmegy, talán elesik attól az élvezettől, hogy megmutathassa a falubelijének az új autóját, nem „importálhatna” nőt magának és egyáltalán az otthon uralkodó „vadkerti” állapotokban ő is csak egy munkanélküli „Pista” lenne, akire senki nem néz fel. De itt a svéd társadalomban, ha csak vasat kalapál egész nap, akkor is jut neki egy új autóra, amit nyári szabadsága alatt megmutogathat otthon.

Választás kérdése az egész. „Gyűlölöm, ezt a társadalmat, mindenki idegen, a svéd és a többi, aki itt él, de ezt a kénymet nem tudom hagyni” Hát persze hogy az a sok magasztos elvet valló „nagy magyar” itt marad. A világ röheje, mikor Svédországban, több mint 10 éve itt élő meggyőződéses MIÉP-esel találkozom. Már csak egy kérdésem van. A Sveriges Demokraterna-kal hogy állunk? ☺ Hát mert, végül is egy elvet valló, csak éppen rossz helyen adófizető! Jó magyar lévén, a MIÉP-es a magyar államkasszákat kéne gazdagítsa munkájával. Ráadásul a svéd nacionalista szemében ugyanolyan betolakodó, mint a Magyarországon élő, arab, zsidó, kínai. Magyarán: idegen. Csak vigyorgott a lelkem mikor egy sjőboi vásárbán egy nacionalista aktivista, a kezembe nyomott egy szórólapot (mivel kékszemű, világos hajú és vöröses szakállú vagyok, „akta” viking, kinézetre) az egy méterre mögöttem kullogó Svédországban felnőtt fekete hajjú, barnaszemű skånei dialektust anyanyelvi szinten beszélő barátomat messzire elkerülte. A hülyéje! Ha csak két mondatot vált velem, rájön, hogy rossz helyre nyomta a szórólapját. Hát, íme az „optikai csalódás” jó példája. ☺

Ebben az országban is ugyanúgy, mint bárhol máshol, az idegen, az idegen és kész. Teljesen mindegy, hogy nem európai vagy nagymúltját emlegető európai. ☺

Mennyire barátságosabb dolog, az, mikor bemegyek egy perzsa boltba, a kisember előjön a raktárból, széles vigyorral és „Hello Mister”-el köszönt. Tudja már, hogy a környékhez tartozom. Ha kiülnék vele napraforgó magot rágni a bolt elé végképp testvérének fogadna. De beéri azzal, hogy jól nevelten válaszolok kérdéseire. Többek között:

- Mister, és te melyik országból való vagy?

- Ungern – mondom én, azzal a meggyőződéssel, hogy azt sem tudja, melyik kontinenshez tartozik ez az ország. (Rossz tapasztalatok, ugyebár!)

- Magyarisztán, a te nyelveden - toltam hozzá mosolyogva, hiszen már rég kifőztem perzsa osztálytársammal a nyelviskolában, hogy is nevezik országunkat.

Arca felragyogott:

- Mister! Én egyszerű ember, de azt tudom, hogy az ungersk népség az olyan, hogy sok a tudós ember, kicsit magasabb színvonal, környező néphez képest! Tudtam, nem vagy svéd hiába hasonlítasz hozzá! - Törte hevesen svédül!

A képemről lefagyott a vigyor, májam fél kilót hízott, 4 másodperc alatt! ☺ Gondolkodás és mindenféle szebb megfogalmazás nélkül feleltem, Dárius királyukat, a nagy perzsa birodalom fénykorát, meg Rheza Pahlavit nevét az elűzött sáht, aki kénytelen volt Mexikóban örök nyugalomra hajtani fejét. Ettől nagyon meghatódott.

- Mister, én akkor mikor őt elűzték kis gyerek voltam, és szabad világ volt, nem is lennék én itt, ha még a sah lenne az ország élén.

- Mikor jártál utoljára otthon? - kérdeztem

- Nagyon rég Mister, amióta eljöttem 12 éve, nem láttam szüleimet.

De legalább nincs egyedül, félszeg öccse a váltója, valahányszor bemegyek, valamelyik ott van és, bizonygatják hogy ők biz nem arabok, hanem perzsák, és őket senki ne keverje össze a primitív arabokkal.

Azóta már nem vagyok „mister” (gondolom a jóindulatú idegen vagyok) és valahányszor kerekíteni kell a pénzt, lefele kerekítenek, meg ha éppen nincs az áru amit, tudják hogy keresek, már belépésemkor elnézést kérnek, és azt mondják, csak órák kérdése, és máris lesz..

Ha az ember nagyon óhajt, saját nyelvén beszélgetni, ismerkedni emberekkel, a Magyar Ház gondoskodik, programokról, bálók, előadások. Elmegy az ember ilyen összejövetelekre, és ott is gyönyörködni lehet a sokszínűségben. Kedves barátom mondta ki egyszer tömören, és frappánsan, hogy mit lát egy ilyen bálon: valahányszor ott vagyok, azt hiszem, hogy a „Selena holdbázis” forgatására estem be, vagy egy balkáni esküvőre. Hozzá kell tennem, hogy az előbbi egy sci-fi sorozat volt a '70-es években, és az akkori rendezők mindenféle csillogó-villogó ruhába öltöztették a szereplőket. Na persze ez csak egy része, hiszen ha már csillogás és mutogatás, akkor az, leginkább a nyak tájékon mutatkozik meg. Vastag nyaklánc némely jóember nyakába, nem is egy, ugyanazon a nyakon, pontosabban ingen kívül. „Finom” ötvösmunkák ezek, ha nem tudnám, hogy aranyból van, akkor azt hinném, hogy a vasboltna méterre árulják az ilyesmit, hiszen szakítópróbában is megállná a helyét, egy négyfogatos ökörszekér kerékkötőjeként. Ezen kívül lehet még találkozni jó ízlésű bácsikákkal, nénikékkel, fiatalokkal. Ez utóbbiak közül van néhány, fiatalabb, aki már „csak kicsit beszél magyar, de inkább érteni”, itt született és itt nőtt fel, de keresi a gyökereit. Ez igen nagyra értékelendő dolog, hiszen semmi mást nem tesz szegény csak bepótolni akarja azt, amit szülei elmulasztottak.

Ismerősömnem, ki átutazóban volt, néhány óra alatt sikerült megmutatnom Malmőt. Elképedt, hiszen a laikus azt hiszi, ha Svédország, akkor ott csupa szőke, kékszemű emberekkel van tele az utca. Amikor még statisztikai, adatokat is hozzátoltam, akkor végképp megértette, hogy ez az új Európa. A statisztika szerint, a nyugati államok között Svédország második helyen áll a lakosság vegyességének tekintetében. Az Egyesült Államok viszi a pálmát továbbra is. Hát nem is tudom, a keleti népek szaporodási ütemét figyelembe véve, 100 év múlva valószínűleg itt is lesznek rezervátumok: csakis valódi svédeknek? ☺

Hát ez is a jövő kérdése. Olykor felötlik az emberben mindez — a limhammi, hangulatos kikötőben ücsörögve.

Szarka András

Gondolatok a kikötőben

Római magyarázatok

Kor 12, 12-14. 27-31a
Lk 7, 11-17

„Ifjú, mondom neked, kelj föl!” (Lk 7, 14) A mai evangéliumban Krisztusnak megesik a szíve egy özvegyasszonyon, aki egyetlen fiát készül eltemetni. „Ne sírj!” Ne sírasd gyermekeidet, hisz hamarosan viszontláthatod. „Ifjú, mondom neked, kelj föl!”

Az emberi fájdalom nem hagyja érintetlenül az Ember Fiát. Az evangélium hirdeti, hogy Isten az ember segítségére siet. Az emberi történelemben inkarnálódott Isten nem leli örömet az emberi fájdalomban, a halálban, az elmúlásban. Az élet felfoghatatlan kincs. Az Ember Fia védi az életet. A Megváltás műve az életre összpontosul: az emberi élet értéke új dimenziót kap benne.

Isten adja és védi az életet. Az életigenlés felülmúl mindent. Az ember kapja az életet, de gyakran megsemmisíti. A jelenkor förtelmes, embertelen tömegpusztításai azt mutatják, hogy az ember számára nem érték az élet. A XX. század tömegmészárlásai (sajnos) nem tanították meg az emberiséget arra, hogy az életet védeni kell. Vietnám, Észak-Korea, afrikai háborúk, ázsiai véres konfliktusok, Jugoszlávia szétesése, szeptember 11-ei New York-i események, Afganisztán és egészen frissen az iraki konfliktus arra figyelmeztetnek minden felelőssége tudatában lévő embert, hogy az agresszió és a gyűlölet tovább mélyül – jelenleg „globalizált” szinten. A politikusok és a befektetők saját érdekeikért politizálnak. A szenvedő tömegek csak arra jók, hogy egyesek mediatiszálhassák az „emberi jogokért folytatott háborúk” maszkja alatt lejátszódó imperialista katonai beavatkozásait. Az emberi élet védelme és a természet védelme összefonódik egymással. Az emberi életet nem lehet védeni, ha a világ ökológiája összeroppan. Ennek ellenére Johannisburgban a jelenlegi ökológiai helyzetért felelős országok egyáltalán nem képviseltették magukat. „Ifjú, mondom neked, kelj föl!” (Lk 7, 14) Krisztus példát adott az emberi élet védelmére. A gazdaság globalizációjával párhuzamosan „globalizálódik” a felelősség is. A háborúk és a környezetszennyezés felelőtlen emberek tevékenységének eredményei. Az életigenlő Isten követői nem lehetnek a halál szerelmesei. A jelenlegi helyzet egyre jobban sürget arra, hogy energiánkat az élet védelmébe állítsuk.

ApCsel 8, 1-8
Jn 6, 35-40

„De megmondtam, hogy bár láttok, mégsem hiszték.” (Jn 6,36)

Érdekes megjegyzés ez ebben az evangéliumi szakaszban. Úgy gondolom, hogy ez ránk még inkább vonatkozik, mind Jézus korára. Az ember nagyon nehezen akarja „észrevenni” az igazságot. „Látásban” sztereotípiái, redukált világszemlélete, becsvágya, információhiánya gátolja meg. Azt lát, amit akar. Viszont ez nagyon ritkán képezi a valóságot.

Vegyük például a jelenlegi magyarországi helyzetet. Az emberek negyven évig láttak dolgokat, tapasztaltak terrort, éreztek megaláztatást. Mégis azt hiszik, hogy mindazok, akik ezeket végrehajtották, visszatérve, jobbak lesznek, mint azelőtt voltak. Az emberek nagyon nehezen szakadnak el a „biztonságtól”. A vérengző Ferenc-Józsefet képesek voltak

éljenezni. Csak néhány „Arany János” akadt, aki Edward királynak merte nevezte a diktátort.

A politika mindannyiunk feladata. Nincsen egy „elit” réteg, amelyre rá lehetne ezt bízni. „Legyetek egyszerűek mint a galambok, de ravaszak, mint a kígyók”. Gondolkodni, érvelni és dönteni sztereotípusos előítéletek nélkül nem egyszerű, de annál inkább nagyszerű feladat. Az egyház szociális enciklikái sorra hívják fel a figyelmet a politikára, mint minden keresztény ember feladatára. A létbiztonságot, jogbiztonságot és közbiztonságot nem kampányplakátok mosolygó, korrupt politikusai fogják megvalósítani, hanem komoly politikai programok...

„De megmondtam, hogy bár láttok, mégsem hiszték.” (Jn 6,36)

A veszteség egyéni, a győzelem közös. A szemünket használjuk a látásra és a fülünket a hallásra. Talán számunkra fontosabb ez most, mint valaha.

ApCsel 9, 1-20
Jn 6, 52-59

Saul üldözi a keresztényeket. Nem tudja felfogni, hogy „valami” fontosabb lehet, mint a leírt törvények. Milyen lehet egy olyan Isten, aki jön és egyszerűen semmibe veszi a „szent betűket”? Ilyen Istent és a benne hívő embereket üldözni kell. Nehogy azt higgyük, hogy Pál fordulatával a kereszténység győzött ezen szemléletmód fölött. A Páli-fordulat az „embert” a „törvényt” felé helyezi ugyan, de a történelem folyamán maga a kereszténység is gyakran visszaesett a Saul-szindrómába. Elég ha a Karamazov-testvérek „főinkvizitorára” gondolunk. „Miért tértél vissza?” – kérdezi a főinkvizitor az újra megtestesült Istentől. A „törvények” kísértik az emberiséget. Ez természetes, hiszen nélkülük elég nehéz lenne élni. A baj akkor kezdődik, amikor fontosabbakká válnak a törvények az embereknél. „A törvény van az emberért és nem az ember a törvényért”. Ezzel az igazsággal az emberi rendszerek csak ideig-óráig tudnak valamit kezdeni. Aztán a Páli-fordulat után újra kezdődik a Saul-szindróma.

A nagyinkvizitorok, a saulok – örökérvényűek. Fő jellemzőjük, hogy semmit sem tudnak kezdeni saját szabadságukkal, ezért nem nézik jó szemmel másokét sem. Vasmarkú imperátorok, örült rendszerek, buta korlátozások harcoltak az emberi szabadság ellen. A harc még nem dőlt el...

A Páli-fordulat sok nagy pszichológusnak kedvenc témája. Az ember megunja korlátait és kitör belőlük. Már aki vállalja mindazt, ami az ilyen kitöréssel jár. Kieslowski lengyel filmrendező Dekalógusa jut eszembe. Az egész sorozat (a mózesi törvények) hétköznapi történetekre épül fel, ahol a szereplők megtapasztalják azt, hogy tulajdonképpen a pillanatnyi döntéseik határozzák meg életüket. A szituációk minden pillanatban egy más lehetőséget ajánlanak. „Saul” vagy „Pál” az emberi választáson alapszik. A morális gőzfelhő nem ment meg minket attól a pokoltól, amely etikai csődjeinket követi. Az ördögi kör hamar elharapózhat az ember életében. Az isteni abszolútumot az emberi relativumra kell lefordítanunk. Ez az etika aláaknázott terepe, ez a „Saul” és „Pál” pokoli harca: (újra)választani soha nem késő.

Szakács Ferenc Sándor

DUNA MENTI KIS FALUNKÉRT

Lassan négy évtizede annak, hogy otthagytuk kis falunkat és ki-ki ment a saját útján. Vágyunk az volt, hogy szebb és jobb életet teremtsünk magunknak, családjunknak. Eljöttünk a nagyvilágba. Jól jártunk. Könnyebb életre találtunk, mint a otthon. Reménykedtünk a visszatérésben, de erre

csak kevesen vállalkoztak. Idegenben maradtunk.

A nyáron otthon jártam és láttam, hogy a mi kis Duna menti falunkban elég nyomorultul élnek az emberek. Csak élnek, éldegélnek. Szükségük van a segítségünkre. Kevés a dinár.

Ezért arra kérem az ivanóvi (sándoregyházai) származásúakat, hogy segítsenek.

Beszélgettünk a falu vezetőivel. Falunkban a rend nem éppen virágos, de a költségvetésből már jut a temető új kerítésére is. Azt is tervbe vették, hogy kápolnát építenek a temetőkapu mellé, és orvosi rendelőt is szeretnének a központba.

Eddig nem jutott eszünkbe, hogy segítsünk nekik. Most a Vajdasági Magyarok Egyesülete ezt a levelet a mellékelt befizető lappal együtt, igyekszik eljuttatni minden ivanóvi családnak. Kérjük olvasóinkat, segítsenek ebben, hiszen nem tudjuk hányan és hol élnek még a világon sándoregyházai származásúak.

Segítséget elfogadunk másoktól is.

Postabank számunk: PG 84 57 68-1

Kapcsolatban állunk más országokban élő falubeliekkel is. Az egyesület bármilyen felvilágosítással szívesen szolgál a következő címen:

Ungerska Förening
Vajdaság

Box 4016, 30004
Halmstad

Kovács György

Elnök

Tel.: 035 21 14 45

AKIK
MELLETTÜNK
JÁRNAK

Kovács György hatvan éves

Szerencsés ember. Ha hiszik, ha nem 1943 április elsején született Sándoregyházán, éppen a második világháború kelles közepén.

- Parasztyerek voltam, hétgyermekes családból. Feleségem Bréti Ilonka ugyanabból a Duna menti kisfaluból való. 1967-ben menkültem Svédországba. Hat évet téglagyárban dolgoztam, aztán tizenöt esztendeig

tehergépkocsin. Most már tizenöt éve autóbust vezetek. Van egy fiam, András. És egy lányom, Ilona. Szabadidőmben horgászok, kerti munkát végzek, szeretem a virágokat ... — vall önmagáról Kovács György.

Halmstadban mindenkki tudja róla, hogy 1980 óta, vagyis a kezdetektől kezdve szervezője a Vajdaság Magyar Egyesületnek, több éve pedig elnöke. Jókedvét tartsa meg a Fennvaló, sokáig egészségben éljen összetartó kis közössége javára! (-)

SZORAKOZTATÓ MAGYARZENE
EGYÜTTES HALMSTADBAN

Kérésre házhoz megy. Táncmuzsikát, folkzenét és jugoszláviai népzeneét szolgáltat az öttagú halmstadi zenekar:

**Anders (basszus), Tamás (szintetizátor, ének),
István (xaxofon), Zoltán (dob), Stefan (gítár)**

Érdeklődni:

Balogh Istánnál: 0345 71 337 és Kovacs Andersnél 035 124 730.

Üdvözet Dániából

Nem éppen újdonság a Hamvas Béla Klub látóköre, hiszen több, mint tíz éve szinte minden hónap egy szombatján megnyílik a szabad fórum, de - hála az Égnek! (vagy, amint tetszik;-) mind világszerte (pl. Szociális Fórumok), mind pedig otthon (pl. polgári körök) egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik civil közösségképző módszerek iránt. Ez itt egy - a témakeringetés első látásra talán roppant egyszerűnek tűnő alapszabályait hosszan csiszolt - minimál próbálkozás. Lehet, hogy nehezen hihető, de az otthoni népfőiskolai és egyéb munkáink során kiderült, hogy elég sokan bizony nehezen bírják már azt is, hogy mindenkit végighallgatunk (aki csak szólni kíván;-) és lankadatlan odafigyelésünkkel segítjük azt, aki éppen beszél. Itt is akadt olyan, aki rosszul lett attól, hogy úgymond 'mindenki hülyeségét végig kellett hallgatnia'. Szerencsére ezek kivételek. Sajnos azonban a részvételre alapozott látókörök is azok általában. Pedig tapasztalatunk szerint - legalább minimális - következetes személy és közösségépítő gyakorlás nélkül nem épül, és nem virágozik semmilyen TÁRSadalom. Szerencsére egyre többen jönnek rá földszerzte, hogy az államapparátusok, és politikai pártok leginkább a globálisan mohó kajmántőke kiszolgálói többnyire egyre inkább, nem pedig a polgárok képviselői - sajnos. Nos azok figyelmébe ajánljuk megint egyszer e rövid beszámolót, akik tenni akarnak valami kicsit legalább MAGukért, a családjukért, és a gyerekeik jövőjéért. Íme a legutóbbi látókörrel szóló rövid beszámoló:

Látókör mottó: *Úgy vagyunk mi evvel a 'tanácskozással', mint az a bizonyos legendabéli indián törzs, amely meghívott egyszer egy fehér embert egy ilyen alkalomra. A leírás szerint nagyon 'látókörös' módon megkeringettek néhány kérdést a tűz körül. Volt, aki álmát mesélte el, volt, aki véleményét mondta, volt, aki csak hümmögött... Eszegették, iszogattak, pipáztak közben, azután szépen elköszöntek. A vendég megrökönyödve kérdezte az utolsót, hogy de hát most mi lesz a problémákkal, mit határoztak, stb. Mire a vendéglátó kicsit csodálkozva azt válaszolta, hogy de hiszen mindannyian tudják, hogy mit kell tenniük.*

Nohát megen fordult egy év. **2003 február 8-án** du. 3-tól elkezdődött az ez évi első látókör, ippeg 'elegendő' résztvevővel. (Akik biztosra mondták, hogy jönnek részben elmaradtak, akiket nem is reméltünk, felbukkantak - amint ez általában lenni szokott!;-)

Bartókot hallgattunk egy rövid ideig először, szokás szerint elnökünk, Kovács László Béla válogatásában. Majd egy tibeti nevet felvett magyar szerzetes magyar népmese elemzéseiből hallottunk részleteket, hogy a megfelelő mesés hangulatba jöjjünk a 'Mérték és értékrend' téma megkeringetéséhez. Már az első hozzászólások felvetették a valóságban a mese, mesében a valóság alapkérdéseit. F. Ildi (akit különösen szívesen láttunk végre viszont ismét, súlyos, véletlen autóbalesete után - remekül nézett ki!;-) azzal indított példul, mostanában azon tűnődik, hogy kamasz fiukat talán 'szolgálni' kéne elküldeni, nehogy ellustítsa az otthoni ellátás... Hááát, nem tudjuk a fiatalúr álláspontját e kérdésben,

d e h a a
meseperspektívákat
nézzük, talán nem
ártana neki;-) De,
hogy még inkább
mesés hangulatba
kerüljünk Kriszta
elhozta legfiatalabb
tagunkat, a csak
néhány hónapos,
csöppnyi (ámde
máris határozott!;-)
Péterkét bemutatni.

Igen ám, de aludt a lelkem, és így a büszke dán apuka vigyázta a közösségi ház udvarán. Így is jó volt ü d v ö z ö l n i - ö k e t !

Visszaülve azután még jobb hangulatban emlegettük fel a közelmúlt talán legfontosabb eseményét a Porto Allegre-i csodát! A global civil megmozdulást, sőt mozgalmat, amitől hosszúúúú távon talán várhatjuk, hogy lassan, békésen, sőt, demokratikusan a pénztekerészek, lakájaik és katonáik kezéből kiveszi majd 'világháborús' eszközeiket, és így a javíthatatlanok nyugdíjas otthonaikban ólomkatonákkal vívják meg csatáikat, és babszemekben tőzsdéznek majd (Kop-kop-kop!;-)

Kiosztottuk nyomtatásban is a Politiken helyszíni beszámolójának, valamint Arundhati Roy indiai író 'kiáltványának' fordításait. (Ez utóbbi - angolból - elnökünk, László fordítása kivételesen, - de nem kevésbé köszönvel;-) Voltak persze skeptikus hangok is, az 'ember önző állapot' (is) nem éppen biztató perspektívájáról értekezve. Erre persze felmerült a Dalai Láma egy itteni látogatásának egy általunk hallott fordulata, miszerint: "Az ember önző, nem baj, csak tudja, hogy mi is az, ami igazán jó neki, és a többieknek is!" Van fontosabb kérdés? Ugye nincs. Ezúttal is érintettük, hogy mi is lenne az a néhány alaptétel, amiben talán kivétel nélkül meg tudnánk egyezni, ha... Egy-két példa: Senki senki helyett semmi lényegeset nem tudhat. A lehető legegyszerűbb a n y a g i f o g y a s z t á s r a b e á l l n i . H m ? !

Megemlékeztünk még a Doni hadsereg pusztulásáról, a 'belső internetről', beszéltünk arról, hogy miként is lehetne talán válogatós vásárlással, illetve nem-vásárlással befolyásolni a politikát, stb. No és hosszan forgattuk a nagyon is küszöbön állónak tűnő 'olajos terrorista ellenes világháború' (vagy mi az ördög?!) elől való kitérés lehetőségeit. Sajnos 'katonai szakértőnk', F. Laci kis, ámde, mint többnyire, igen érdekes, és információ-gazdag előadásának nyomán többek között meg kellett állapítanunk, hogy a német. francia 'háború ellenesség' mögött álló érdekcsoport is sokkal inkább a korábbi olajos különalkuk hasznáért oly 'karakán', mintsem az e m b e r i e s s é g n e v é b e n .

De - dacára egy kis, talán az ajánlottnál személyesebb pengeváltásnak, a személyesség mibenlétét, és főként eszköztárát tekintve a keringetés vége felé - mégis inkább ünnepi volt, és maradt a légkör, mint nyomott. Az, hogy a vacsorára maradtak is finom, és még mindig elég olcsó ételt ehettek a 'kafeteriában' természetesen jót tett a búcsúértekezésnek . (folytatás a 8. oldalon)

is, pakolás, és a hozott könyvek nézegetése, újabb népzenei CD-ékkel ismerkedés közben. Viszont látásra márciusban! (Örv.)

* Ezen anyagok sok más érdekességgel együtt olvashatók a honlapunkon: <http://hjem.get2net.dk/hamv.laz>

Utóirat: Minden különösebb szervezkedés nélkül a látókör résztvevőinek jó része, aki csak ráért, kiment az ausztráliai magyar újságíró Csapó Endre által az '56 óta első igaz globális civil megmozdulásnak nevezett világ béketüntetetés helyi változatára, az amerikai követség elé.

Talán az egyik legfiatalabb tüntető, a 'mi' Péterkénk, Kriszta mamával.

Itt már az angol nagykövetség felé vonul a tömeg tovább (majd a Parlament elé). Az előtérben a talán leghangosabb ifjú tüntető, a hat éves magyar Ginkgo.

Kicsit vitatkoztunk - mobiltelefonon - hogy hányan is lehetünk. Nos, az elvonulást jó 3/4 óráig figyeltük (innen. ahonnan ez a fotó készült), és még nem volt vége! Katonai szakértőnk, F. Laci szerint kb. 6000-en lehetünk. Mások szerint megvolt az 10.000 is. Az biztos, hogy amint a követség előtti egyik szónok, az '56-os Szocialista Néppárt elnöke Holger K.N. fogalmazott, régen láttunk már a városban ilyen egyöntetűen elszánt, és ekkora demonstrációt. Arról nem is beszélve, hogy mindenféle ember, jó hangulatban, együtt menetelt..

Háború

(Folytatás az első oldalról)

Nem több ez, mint a diktátorok szokásos feláldozása, ha minden kötél szakad. A háttérben állók erőfitogtatásának része az ilyenszerű kézművészet is. Mert még az is megtörtént, hogy a földkerekség népei utcára vonulva ellenzik a háborút. Leszavazni nincs módjuk, mert csak ilyen a legfejlettebb demokráciánk is.

A harmadik évezredre várakozva javasoltam, hogy 2000 január 1-től, pontosan 00 óra 00 perctől a földkerekség minden országában egyszer és mindenkorra visszavonhatatlanul felszámolják a hadseregeket, a támaszpontokat, a kaszárnyákat, az összes fegyverekkel és berendezésekkel együtt. Nyomatékosan figyelmeztettem az emberiséget, hogy azon az évezred búcsúztató Szilveszter éjszakán minden rakétát lőjenek ki a világűrbe, süssék el az ágyúkat, a tankokat, az aknavetőket. Elropoghattak volna az utolsó sortűzek, a gyalogsági puskák, a gyorstűzelő fegyverek, a tiszti pisztolyok. A katonák eldobhatták volna az utolsó nyeles- és tojásgránátokat, kioldhatták volna az aknák biztosítékait, szélnak ereszthették volna a különféle robbanófejeket, használhatatlanná tehetnék volna az összes bombát, végrehajthatták volna az utolsó tömegmészárlást a veszélyes baktérium-raktárakban. Ekkor utolsót csattanhattak volna a katonai parancsok, a vigyázállásból világméretekben átállhattunk volna a pihenő pozícióba. És ezen a Szilveszteren a tűzijátékok fényében talán világosság gyúlt volna az emberi agyakban is, ahová már a kezdetektől fogva észérvekkel alig, többnyire csakis lékeléssel lehet behatolni. És az új évezred reggelén a katonák végleg civilbe öltözhetek volna, nyakendős ünnepien csatlakozhattak volna a világméretekben gyarapodó munkanélküliek táborához, hogy ráérős idejükben közhasznú cselekedeteket hajtsanak végre, a világ Egyesült Munkátlainak Szövetsége vezetésével és kikiálthatták volna a tartós világbéket. Ezek után az országok vitás ügyeiket megbízottjaik által munkaébedeken rendezték volna. Elmérgesedet ügyeiket, az elmés ország vezetői, tízjátszmas sakkmérkőzésekkel dönthették volna el. Mit szólnának például egy Bush– Szadam mérkőzéshez?

Mondanom sem kell, javaslatomat nem fogadták meg. Rám se bagóztak. Hát most aztán magára veszen az emberiség. Az egyszeri paraszti ész gazdájának sem lesz könnyű, mert szólás is van róla, hogy ilyenkor az is megáll. Megáll az eszünk, és csak ácsorog, hogy mi minden nem történik, ami ésszerű. És mindez – bár tudjuk, hogy nem igaz - két évezredes civilizációnk eredményei ellenére. Pedig itt az ideje, hogy új időszámításba kezdjünk. Érdemes volna, minden eddigi időszámításunkat előről kezdenünk, azon a napon, amikor farkas-létünket elhánnyva az egymásellenesség kényszerét nevetve temetnénk, minekutána a háborút legfentebb vállrándítással, a Há' ború'! kifejezésben, valamilyen kocsi borulásakor, ijedt menekülésünk alkalmával vennék a szánkra.

(tk)

**NEMCSAK A
KRISTIANSTADI
MAGYAR EGYESÜ-
LET
ÜGYE, HANEM MIN-
DEN DÉL-
SVÉDORSZÁGI MA-
GYARÉ !**

Még kapható a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott jubileumi **Kossuth 100 forintos**, melyet a nagy államférfi születésének 200. évfordulója alkalmából adtak ki Magyarországon. A svédországi magyarok részére mindössze ezer darab pénzérme jutott, amelyeket a **kristianstadi Magyar Ház megvásárlására**, téglajegyként értékesítünk

**1 téglajegy = 100 forint
= 100 svéd korona = Magyar Ház = örök emlék gyermekeinknek, unokáinknak.**

Vásároljon „Kossuth bankót”

**Molnár Gergelynél,
telefon: 0456 15350**

Az 1000 érméből eddig több mint 600 elkelt. Egyesületünk tagjai hatvanat vásároltak.

Az éremtani érdekesség leírása a következő:

Mérete: 23,8 mm, CuZn; 8,00 g, bicolor

Előlap: "MAGYAR KÖZTÁRSASÁG" körirat, Kossuth Lajos portré, a portré bal oldalán Kossuth Lajos születésének és halálának dátuma (1802-1894), jobb oldalán a "KOSSUTH" felirat olvasható és a verési évszám.

Hátlap: "100" értékjelzés, díszítővonal, "FORINT" "BP" verdejegy.

Pereme: recés

Jó reggelt, Pató Pál úr! Ébredjen!

Az életet immár megjártam... s az élettel is megjártam, sőt a menekült életet is kijártam, hiszen több mint 45 éve itt vagyok ebben az országban.

Ébresztőakartam lenni. Mindig ébreszteni — ez volt a mottóm, s ezért sokakkal harcoltam. Kezdtém a cserkészettel, amely a legtöbb örömet szolgáltatta 1957-től 1958-ig, amikor az agyhártyagyulladás levert a lábamról és abba kellett hagynom a cserkészkedést. Odáig azonban eljutottam, hogy néhány cserkésztszítet kiképeztem Német Tóni segítségével összekoldult pénzen.

Aztán irodalmi kört szerveztem a cserkészlet romjain. Ez is jól ment, gulyás és pálinka nélkül is. Alig lehetett a hallgatóságot éjfélkor hazazavarni, de aztán megint, mint mindig az intrika, a közöny, a bennünk lévő turáni átok szétrombolta az egészet.

Aztán következtek az egyházi teendők, presbiter lettem, minden elkövettem, hogy itt az idegenben, jól szervezett református egyház legyünk, de megint csak beleütköztem Pató úrba! Mert, ha meg egyeztünk abban, hogy kilenc órakor találkozzunk, akkor elvártam, hogy legkésőbb kilenc óra öt perckor együtt legyünk. De nem ez történt, hanem az, hogy sorra, fél tízig és még azután is csak szállingóztak magyarjaink, amikor türelmemet veszítve a későkre ripakodtam. Persze, ezt nem lett volna szabad megtennem ebben a liberalizált, demoratizált, szinkretista, emancipált, amnipulált áldemokrata társadalomban amelynek „nicsevo” szokásait magyarjaink hamar felvették. Ha akkor tudtam volna! Ha akkor okosabb lettem volna, hogy veszeke-dés helyett inkább imádkozzam, hogy ha valaki lopja az időmet, mert nem tartja be ígéretét, le ne gorombítsam, ha letagadja vagy ha bevallja is hibáját.

Hát mikor ébredünk már fel, kedves magyar testvéreim! Azt sem vesszük észre, hogy az idő elhaladt feledtünk. Álljunk már a sarkunkra, embereljünk meg magunkat!

Feleségem unszolására lefordítottam Böök Frigyes könyvét, aki minket magyarokat úgy szeretett, hogy fáj neki Trianon. Hetven éven át aludta ez a könyv csipkerózsika -álmát. Meggyőződésem volt, ha már megvan a fordítás, akkor megerőltetjük magunk és összeadjuk a nyomtatás költségeit. Merthogy svéd szerző művéről és magyar ügyről van

szó! Nem ezt történt. Egy vasat sem kaptam. „A te dolgod” - szólta a jótanács. Üsse kö! Fizettem és a könyv megjelent. Reméltem, hogy testvéreim megvásárolják a könyvet, hiszen róluk szól, a magyar múlt-ról, jelenről és jövőről. De ez sem volt sikeres dobás. „Pista bácsi, ma már nem veszek könyvet az emberek, mert az Interneten minden megvan.” De hiába mondtam, hogy ez nincs meg a világhálón, s az sem biztos, hogy ott lesz valamikor. „megkapod hetvenért, ha kettőt veszel százért.” Lapozgatott még egy darabig a könyvben, aztán szó nélkül letette.

Hát így állunk! Nem ébredünk! Nincs közös ügyünk. Mehet a hagymakupolás honfoglalás minden elszakított területen. Győzhet a vérnélküli vallásháború, sőt akár véressé is válhat, mert mi semmit sem teszünk. Mi annak idején nem azért menekültünk, hogy követések előtt tiltakozzunk a piszkosságok ellen és segítsünk otthon maradt elnyomott testvéreinken. Mi azért jöttünk, hogy a nyomorból, hogy Malorcan süttessük a hasunkat. Azért, hogy két éveként kocsit cseréljünk. Azért, hogy legyen mivel otthon dicsekednünk. Ébredjünk Pató uraim és hölgyeim, mert a körülöttünk levők lefeleznek és lefejeznek bennünket. Figyeljük például az antiterrorista segélyt. Népünket meg sem kérdezve a kormány csak úgy felajánl, szomszédunk az egész világ előtt tanúsítja, hogy őt felkérték. Amit országunk tesz: prostitúció, amit szomszédaink: konstitúció. Ők támogathatják véreiket, akárhol is élnek. Mi értéktelenítjük azt a támogatási rendszert, amelyet szószserinti testvéreinkért hozott az előző kormányunk.

Kell-e még buzdítás arra, hogy „kapcsoljunk” már végre a magyar érdekért. Tegyük már valamit. Most és nem később. Nem álmosan, hanem ébrenben és okosan.

Fel, fel kedves Pató testvérek! Álljunk sarkunkra kis és nagy, országgló ügyeinkben is. Álljunk csatasorba vidáman: Jó reggelt!

Erdős Bartha István

Életét így tengi által;
bár apái nékie
Mindent oly bőven hagyának,
Soha sincsen semmije.
De ez nem az ő hibája;
Ő magyarnak születék,
S hazájában ősi jelszó:
„Ej, ráérünk arra még!”

Pest, 1847. november **Petőfi Sándor**

Az közgyűlés előtti pillanatokat rögzíti a felvétel.

A lundi magyar egyesület közgyűlése

(Tudósítónk, Ajtony László jelenti) Vasárnap délután 4 órakor összegyűlt 13 magyar a Lundi Kultúrfórum székhelyén, hogy megvitassa az elmúlt év tevékenységét és a 2003-as évi munkatervet. Nem sok ez a 13, de nem is kevesebb, mint a tavalyi gyűlésen résztvevők száma. Úgy néz ki, hogy a kis létszámú vezetőség eredményes szervezési- és jövőformáló munkára is képes. Mert az igazság az, hogy van, szeretet és hozzáállás is, ha van mihez és kihez.

2002-ről. Az elnöknő beszámolója szerint a szokásos nyuszizások, mikulások mellett voltak olyan emlékezetes események melyek osztatlan sikert arattak, és a régi jó idők látogatottsági adataival vetekszenek. Ilyen volt a marosvásárhelyi színház vendégszereplése. És az 56-os megemlékezés a Felnőttek Iskolájában (Vuxenskola), ünnepi szónokkal, képműveléssel, csángózenével és tánccal egybekötve.. Figyelemreméltó volt a Hargita együttes táncelőadása, a Harmónia kórusa, a bábszínházak fellépése és emlékezetes marad a Kultúrfórum valamint a Forrás táncosainak hozzáállása a magyar héten, a bevándorlók napjain. Ezért kapjuk - ha keveset is - a támogatási pénzeket úgy a SMOSZ- tól mint a várostól, amelyből szerényen, de mondhatni stabilan gazdálkodik az egyesület..

A beszámoló után úgy éreztük, dicséretet érdemel a kicsiny, de lelkes vezetőség, valamint a mellé álló sok segítő kéz is !

2003-ra. A jövőre tekintve megvitattuk tevékenységünk főbb irányait és határoztunk:

- Továbbra is fogadjuk, felléptetjük és honoráljuk a nálunk vendégszereplő magyar együtteseket, de megválogatjuk hogy kiket.

A lundi egyesület vezetősége kéri, tagjait, hogy a gyorsabb és korszerűbb tájékoztatás érdekében a gabici@yahoo.com

címen jelentkezzenek. Az egyesület munkájával kapcsolatos észrevételeiket és ötleteiket is szívesen fogadja. A vilámposta használatával az egyesület megtakaríthatja eddigi tetemes a bélyegkiadásait..

- Komolyabb kapcsolatot teremtünk a Lifs-szel (a bevándorlók egyesületi szervezete), különösen a rádióadásokkal kapcsolatban, valamint a Lundban megjelenő magyar újságokkal (Magyar Liget és az Ághegy és ezek Interneten olvasható változataival)

- A Lundi Magyar Kultúrfórum honlapot indít az Interneten, ha rendszergazdát és szerkesztőket sikerül megnyernie az ügynek..

- Felerősítjük az újraindult klubtevékenységet, ahol saját erőnkől rendszeresítjük a magunk kicsi Mindentudás Egyetemét és más szórakoztató rendezvényekkel kialakítjuk a sokak által óhajtott társasági életet.

- Felkutatjuk, körünkbe vonjuk a lundi magyar értelmiségieket és támogatjuk a Lundban tanuló, kutató-doktoráló magyar egyetemistákat.

- Fogadjuk a körünkbe meghívott stockholmi magyar nagykövetet, hogy megismerje közösségünket.

Adjon Isten erőt, egészséget mindezek megvalósításához!

Ui. Jóakarattal, kezdeményező-készségben nem volna hiány, csak az a baj, hogy valahogyan külön-külön malomban örömlünk. Így történhetett az, hogy miközben a Kultúrfórum felléptette a SZMOSZ által meghívott együtteseket, a Fodor Béla ITEK akadémiaja is turnéztat - vállalva a Forrás-sal, a Midnattskören-nel, a Bibliotek Väster-rel - más kórusokat, táncosokat, népzene-szeket. Magyarul tájékoztat, beszámol, nyelvművelést végez, hirdetések is közöl hat svéd városból, de Oslóból és Koppenhágából is a világhálón is szépen kiállított Tar Károly által szerkesztett Magyar Liget. Továbbá a Lundi Lap Társasága is közreműködik a Ligetnek elnevezett lundi magyar rádióadás folyamatos működtetésében a bevándorlók Határok nélkül (Övergårnsen) című rádió adásainak keretében. Tehát: erőnk és tudásunk van! Próbáljuk meg valahogy összehangolni tevékenységeinket. Ez most a Kultúrfórum legfőbb feladata !

HÍREKHÍREKHÍREKHÍREKHÍREKHÍREK

- **Dr. Szőke Lászlóval** a Magyar Köztársaság stockholmi nagykövete április 4-én 19 órakor a Bantorget (Állomás tér) 5 szám alatti klubhelyiség feletti teremben találkozunk a lundi magyarok.

- **Húsvéti ünnepség** lesz április 12-én 18 órától a Folkparken (Népliget) területén, ahol a magyar egyesület asztalánál a gyermekek rajzuk, szavalatuk, éneklésük ellenében húsvéti csomagot kaphatnak.

- Április 25-én Malmöben, 26-án Helsinborgban, 27-én Kristianstadban szerepel a nagyváradi **Kiss Stúdió Színház**. Wass Albert műveiből készült kétszemélyes színpadi művet mutatnak be

- **Kétszer egy héten** klubnapokat tart az egyesület . A klub műsoráról felvilágosítással szolgál Aluuan Gabriella elnöknő. Telefon : 046 131 502, gabici@yahoo.com Eftódi Ildikó meglepetéssel készül az egyik klubnapra. Ajtony László szentpétervári látogatásáról számolhatna be, Tar Károly író pedig arról, hogy nemrég a stockholmi Idősek Klubjának és a helsinki magyar egyesületnek volt a meghívott vendége.

- **A magyar egyesület** tagsági díja családonként 200, egyedülállóknak 130, nyugdíjasoknak 100 korona. Befizethető bankszámlán, a klubnapokon és a rendezvényeken Pap Margit pénztárnál is.

-

99,1 FM

Sändningsplan:
 Lördag: 14.00 - 18.00
 Söndag: 11.00 - 14.00
 Måndag: 17.00 - 22.00

Itt a lundi magyar rádió!

Újraéledt a Lundi Bevándorló-egyesületek Szerve-

zete. Kibővült székhellyel és új erővel próbálja szárnyait az új-régi együttműködési egyesület. Az önkormányzat (kommun) könyörületének eredményeként hathatós segítséget kap a LIFS. Így indulhatott havonta megjelenő új lapjuk az Övergäranser (Határokon Túl, Határok nélkül vagy inkább Hatátalanul), valamint internetes honlapjuk

www.lifs.org

címmel. A legnagyobb szenzáció viszont a rádióadásuk, melyet a helyi AF-rádió 99,1 Mhz (FM) hullámhosszán sugároz. Van már görög, iraki, a kurd, etióp, urdu adás. Nem hivatalos információk szerint a város vezetősége nem kevesebb, mint két millió koronát áldozott stúdiójának felszerelésére. Van itt keverőasztal, különféle hanghordozó eszközök használatát lehetővé tevő eszközök, mikrofonok, számítógépes hangfeldolgozásra és mősorrögzítésre alkalmas programmal felszerelt gépek. Szerdánként rövid oktatás is folyik azok számára, akik érdeklődnek a rádióműsorok kialakítása iránt.

Ajtony László, a Lundi Lap Társaság tevékenységét elnöki minőségében folytatva és kiterjesztve, bekapcsolódott a Lundi Bevándorlók Egyesületeinek Szövetsége (LIFS) munkájába és lehetőséget kapott arra, hogy létrehozuk a heti egy órás lundi magyar rádióadás.

Rövid felkészülés után a Magyar Liget szerkesztőjével kidolgozták a Ligeti Rádió elnevezett adás kísérleti műsorát. Az első adásra 2002 decemberében, a karácsony előtti vasárnapon, délután négy órától került sor. Ekkor Ajtony Lászlón kívül Tar Károly és Wolf Judit ültek a stúdióban. A Magyar Liget szerkesztőjének szalagra rögzített, félórás karácsonyi műsorát, amelyben többek között Békassy N. Albert a Nyugat-európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat világi elnökének karácsonyi üzenetét, Bengtsson Benjámin karácsonyi versmondását, Dr. Szőke Lászlónak a Magyar Köztársaság stockholmi elnökének Kertész Imre tiszteletére tartott fogadásán elmondott beszédét, a kolozsvári bábosokkal készített interjút, Bernát Béla hajdúszoboszlói gyógykezeléséről szóló beszámolóját technikai okok miatt nem sikerült sugározni. Hirtelen mégis összeállt a műsor, amelyben a Magyar Liget helyi hírszerzője, a magyar egyesület tevékenységének ismertetését és a társasági élet újabb kialakításának rövid vitáját, valamint a Lundban szerkesztett Ághegy című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam két számának ismertetését hallhatták a Lundban és a város környékén élő magyarok. Nyilván nem sokan lehettem, de az eddig elhangzott műsorokat bárki meghallgatja a jövőben is a www.lifs.org honlapjáról. A magyar adások állandó időpontja: vasárnap 16 - 17 óra. Az adásokba bárki bekapcsolódhat, ha ilyenkor felhívja a 046 37 34 30 -as számot.

A szerkesztők várják mindazok jelentkezését, akik az adások szerkesztésében, számítógépes gondozásában vagy riporterként bemondként közreműködni kívánnak, javaslataikkal segítenék a magyar adás munkáját.

Egyelőre **Jorge Capelán** rendszergazda önzetlen irányításával, határozott intésére kezdődik a magyar adás. Rádióadásunk zenei jelzéséül stockholmi zeneszerzőnk Maros Miklós Aurora című művének néhány ütemét választottuk. Ajtony László előbb svédül majd magyarul szól. „Kedves

hallgatóink! Itt a Ligeti Rádió” A magyar adás jó alkalmat teremt arra, hogy a lundi magyar egyesület friss hírei vasárnaponként el-

jussanak az érdekeltekhez, de arra is, hogy az itt élő magyarok megtudják miről ír a Lundban szerkesztett Magyar Liget, a dél-svédországi magyarok családi lapja és az Ághegy, a skandináviai magyarok irodalmi és művészeti lapfolyama. A rádió irodalmi műsorát Tar Károly író, a Magyar Kultúra Lovagja szerkeszti.

UNGERSK SVENSK
FÖRENING
Censorsgatan 5C, 21550
Malmö
Tel: 040-22 48 60
Kontaktperson: TIMEA
MOLNAR
Tel: 040-22 48 60, 0708-
43 22 57
e-mail: timea.
molnar@malmo.com

Kedves Ismeretlen Ismerős!

A malmöi magyar egyesület gyermek és ifjúsági képviselője vagyok. Szólíthat sz Timinek. ☺) 32 éves, 3 gyermekes asszony vagyok, 15 éve élek Svédországban. Imádok szórakozni, ismerkedni, magyarnak lenni. ☺ Célom az, hogy a magyar fiatalok jól érezzék magukat egymás társaságában és gyermekeink magyarságukat, pont úgy megtartsák, mint MI. Azért írok Neked, mert magyarok vagyunk, remélem Te is büszke vagy erre, és így levelem jó kezekbe kerül.

Klubunk itt Malmöben, 1991-ben alakult. Elnökünk régóta Szabó Ilona. Tagságunk nagy része közel jár a nyugdíjas korhoz. A klub csak úgy életképes, ha folyamatosan új és új tagok „frissítik a levegőt”... Érted, mit akarok ezzel mondani? Régen csöppentem ebbe a társaságba és megfogott az, hogy ezek az emberek barátságosak, segítőkészek és nyitottak a változásokra!

Abban a reményben, hogy Te legalább annyira keresed más magyarok társaságát, mint én, és környezetben gyermekek, fiatalok, 1-40 évesek élnek, akik szeretnék megismerkedni más fiatalokkal - velük együtt bulizni, anyanyelvüket gyakorolni, ápolni, barátságot kötni, együtt ötleteket kidolgozni, s azt, hogy miként lehetne a magyar fiatalokat és gyermekeket összefogni itt Malmöben (és környékén), amikor néhanapján van egy kis szabadidejük, hogy valamely hobbijukat együtt gyakorolják - , kérlek, írd meg vagy hívd fel minél előbb!

Nemsokára elkészül honlapunk, ha érdekel megírom! Várom válaszd, bízom abban, hogy Te is ugyanúgy keresel minket, mint mi Téged! Szeretettel várunk klubunkban: Gullviksborg, Censorsgatan 5C. A 13 b vagy a 21számú buszokról a PROFESSORSGATAN-nál kell leszállnod.

Baráti üdvözléssel, a személyes találkozás reményében:

Molnár Timea

A malmöi magyar egyesület
gyermek- és ifjúsági felelőse

Bölcsességtár

Esterházy János gróf mondta:

"Csak az gyűlöl, aki magát gyengének érzi, vagy akinek nincsen igaza. Az erős, az igazságos soha sem gyűlöl. A magyarságtól mindig idegen volt a gyűlölködés."

MALMÖI HÍREK MALMÖI HÍREK

(Tudósítónk Dr. Szalontai Éva jelenti Malmöből)

- A hetvenes évektől egyre nő azoknak a száma, akik Dániából átköltöznek Malmöbe. Ennek legfőbb oka az, hogy Dániában valamivel többbe kerül a lakbér és az élelmiszer, mint Svédországban.
- Malmö város legszebb lánya Åsa Svensson az elmúlt évben megváltott Lucia. Nemcsak tündérien szép, hanem tehetséges szopránénekes is. A Malmöi Zeniskola végzettje. A közönség legutóbb Puccini Bohémélet című operájában tapsolhatott neki.
- Még mindig beszéd témája az, hogy lesz-e, kell-e Dél-Svédországnak külön himnusz. Az ellenzők legfőbb érve az, hogy Skåne ugyan Svédország külön nyelvjárásban beszélő polgárok tartománya, de nem külön ország.
- Február elején volt a svédországi lappok nemzeti ünnepe. Állítólag márcsak mindössze húzezer lapp él Svédországban, tehát tíz-tizenötezerrel kevesebb, mint a Svédországba bevándorolt magyarok száma. A lappok Svédország legmagassabb hegyének, a Knebnekaisenek a lábánál terelgetik terelgetik rénszarvas csordáikat. Nemrég, mielőtt Lappföldre utaztam sokféle értékes felviágosítással látott el Bo Wickman professzor, az Uppsalai Egyetem finn-ugor tanszékénél volt vezetőjétől. A lappok nyilvántartják a lapp-magyar rokonságot. Száz körül van a száma a két nyelvben egyaránt finn-ugor eredetű szavainknak, amelyek mintegy négyezerévesek lehetnek. Könnyen felismerhetők például az olyan személyes névmások mint a **ti**, amely lappul: **dii**, a **mi**, amelynek lapp megfelelője a **mii**. A **ki?** kérdés is hasonló: **gii?**

A helsingborgi Hungária Klub hírei

- Addig is amíg lesz helsingborgi oldal is a Magyar Ligetben — amely a tényleges magyar összefogást fémjelzi majd — az ott folyó jól szervezett egyesületi élet híreit az ebben közvetlenül is érdekelt lundi és malmöi beszámolók mellé soroljuk, hiszen egy-egy eseményre érdemes ide is és oda is átjárunk.

• Áttekinthető, rendet mutató a helsingborgiak eseménynaptára, amelyben a rendezvények időpontja, helye, témája és ami közösségi munkára mutat, hiszen a tevékenységet vezető neve is fel van tüntetve. A Március 25.-i ünnepséget ez alkalommal például nem Blénassy Zoltán elnök (zoltan.blenassy@spray.se, nem ifj. Vaszi Árpád alelnök (arpad.vaszi@telia.com), nem Molnár Árpád pénztáros (arpad@alfa.telenordia.se) és nem is Faludi Dezső titkár (faludi@swipnet.se) hanem Tóth Ibolya jelenléte tette színvonalasá. Ahol nem osztják vezetőkre és hallgatóságra és ennek megfelelően ténykedőkre és hallgatóságra közösséget, ott mindnyájuk számára csakis hasznos lehet a társasági élet.

• Helsingborgban sikeres farsangi bált tartottak, kétszer ülésezett a vezetőség, egyszer a szülők beszélgettek a Cimora további tevékenységéről. Március 15-re pedig felhívták a tagság figyelmét a közeli Lundban és Malmöben szereplő Csopaki táncgyűttes ünnepi előadására.

HírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírek

- A norvég színházi élet rangos Hedda díját a legjobb rendezés kategóriában az idén Ascher Tamás, a Katona József Színház főrendezője kapta az oslói Norvég Színházban bemutatott Ödön von Horváth *Mesél a bécsi erdő* c. darab színreviteléért. (MBK Híradó)

- “Egy rózsaszál szebben beszél...” címmel Matkócsik Éva tartott dalestet a norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) estjén. A január 18.-i rendezvényen zongorán közreműködött Kiss Fekete Sándor. (KF)

- 2003. január 18.-án tartotta Oslóban szokásos újrakezdését a Norvég -Magyar Egyesület (NUFO). A műsorban az Egyesület gyermekcsoportjának tagjai, valamint Lars Peder Fjelldal zongoraművész léptek fel. (KF)

- A norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK), valamint az oslói PAX Kiadó Kertész Imre *Sorstalanság* c. kötetének norvég nyelvű könyvbemutatójára invitálta a közönséget 2003. január 30.-ára. A műből Kemény Kari, a regény fordítója olvasott fel részleteket. (KF)

- Február 1.-én tartotta XVII. filmestjét Kovács Ferenc az MBK rendezésében *A filmszínész Kern András* címmel.

- Február 15.-én került sor a norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) közgyűlésére. Az újonnan megválasztott vezetőség tagjai: Bogya István, Fáskerti Mária, Jankovits Gábor, Kesselbauer Gyöngyvér, Szakács János, Szolnoki Zsuzsa. (MBK Híradó)

- Roald Nygård professzor Cselekvő vagy bábu – az ember önértelmezéséről című könyvét fordította magyarra Dr. Kunszenti Ágnes és Kovács Ferenc. Az Új Mandátum Kiadó gondozásában megjelent kötetnek a budapesti Helikon Könyvesházban február 26.-án volt a bemutatója. A szerző és a fordítók emellett dunaújvárosi, szegedi, zalaegerszegi főiskolákon is tartott könyvbemutató előadásokat.

Hulej Enikő: Csúszós utcákon...

Kivételes helyzetben vagyunk itt az oslói teológián, hiszen különféle nemzetiségű diákokkal, tanárokkal találkozhatunk. Élményeinkről, tapasztalatainkról beszélgetve sokszor nevetgetjük meg – vagy éppen gondolkodtatjuk el – hallgatóságunkat.

Brazíliából érkezett vendégprofesszorunk és felesége a legutóbbi angol nyelvű áhítatot egy szemléletes képpel kezdték: ők, akik a meleg brazil tájakról érkeztek, nagyon nehezen szembesültek a norvég tél kihívásaival, és először szinte lehetetlennek tűnt számukra, hogyan tudnak majd a jeges, csúszós utcákon közlekedni. Persze könnyű a norvégoknak, akik itt nőttek fel – gondolták –, de mit kezdjen egy déli, akinek szülőföldjén a havazás szinte turistalátványosságnak számít?

Természetesen a helybelieknek is okozhatnak nehézségeket a téli útviszonyok. Nemrégiben tanúja voltam annak, ahogy egy kisgyermek nagy lelkesen elindult a jeges úton, ám megcsúszott és elesett. Fölállt, elindult, de ismét elesett. S mivel ez megismétlődött néhányszor, az édesanyja kinyújtotta felé a kezét, felsegítette, és megmutatta neki, hogyan lehet kikerülni a jeget egy hosszabb, de biztonságosabb útvonalon.

Istennel való kapcsolatunk sokban hasonlít ehhez a kisgyermekéhez. Saját utunkat akarjuk járni, mert elég okosnak tartjuk magunkat ahhoz, hogy eldöntsük, melyik a legrovidebb és legegyszerűbb út, pedig talán éppen a legfájdalmasabbra találtunk rá, amelyen könnyen megcsúszunk és elesünk. De feltekintve észrevehetjük mennyi Atyánk kinyújtott kezét, aki egy másik utat mutat, és így szól: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg.” (Ézs 43,1–2) S bár ebben az ígéretben nincs szó konkrétan sem az oslói utcákat borító jégről, sem az aktuális magyarországi eseményekről, de biztosak lehetünk abban, hogy az Úr segítő kezét nyújtja felénk mindenkor.

Gangl Orsolya

Irány Norvégia!

Naplórészlet

2001. augusztus 24. Péntek Hihetetlen, de azért igaz: UTAZOM NORVÉGIÁBA!!!! Két hét múlva ilyenkor már norvég levegőt szívhatok!!!! Hiszen én mindig is erről álmodtam!!!! Sagavoll Népfőiskola készülj, mert indulok!!!! Egy pillanat! Még azt sem tudom hova megyek pontosan.... úgy hívják a helységet, hogy Gvarv. Hm, azt hiszem a térkép használata ebben az esetben egészen bölcs dolog ...igen, mindjárt megvan, szóval félúton Oslo és Kristianstad között. Köszönöm Istenem, így talán kellőképpen egyszerű lesz az út ahhoz, hogy én se tévedjek el... Te jó ég! Egyedül fogok utazni ...persze 19 évesen már egyáltalán nem szabad megijedni az ilyen apróságoktól...

(folytatás az OSLÓI MELLÉKLETBEN)

Gangl Orsolya**Irány Norvégia!***Naplórészlet***2001. augusztus 28. hétfő**

JAJJAJJJ!!!! Vízum kell, télikabát kell, nincs elég meleg pulóverem és még az egyetemi tanulmányokat is halasztani illenék. Hogy leesik majd az álla a Többieknek, egy év norvég tanulás után nekivágok a nagy kalandnak ...ugye milyen jól hangzik!?!?

2001. szeptember 6. csütörtök

Nagyon szeretek buszozni, ezért is zötykölődöm már vagy úgy tíz órája, azt hiszem még mindig csak Csehországban vagyunk. Inkább nem is gondolok rá, az idő úgyis ólomlábakon jár... holnap délután fél hat körül viszont már Oslóban leszek. Ott majd barátok várnak rám, személyesen ugyan még soha nem találkoztunk, de az ösztön majd csak a földjeimhez vezet...

Mindenki más a repülőt ajánlotta. De hát ennyi csomaggal az kész ráfizetés lett volna. 50 kg, ennyivel akár már le is telepedhetnék, nem?

2001. szeptember 7. péntek

Éljen Norvégia! Micsoda boldogság itt lenni, még fel sem fogtam igazán. Tarka faházak mindenütt, pont mint abban a könyvben, amit tavaly kaptam! És a hegyek, meg az erdők! Minden olyan, mint amilyennek megálmodtam. Nem kétséges, a sors kegyeltje vagyok.

2001. szeptember 8. szombat

Reggel az ismerősök feltettek egy buszra, ami egészen Kongsbergig vitt. Ott kellett átszállnom a vonatra, amivel Bøbe mentem. Eleinte természetesen azon görcsöltem, hogy vajon tudni fogom-e, hol kell a vonatra átszállni. Egy ilyen nagyváros mint Kongsberg, csak nehogy eltévedjek... Aztán jött az örömteli felismerés, Kongsberg egyáltalán nem is olyan nagy, mint ahogy én azt gondoltam, a pályaudvarán pedig mindent lehet csinálni, csak épp eltévedni nem. Próbáltam vonszolni a csomagjaimat a vonat felé, de a 23 kg-os hátizsák inkább hátrafelé húzott, semmint előre, az óriás bőröndről meg ne is beszéljünk... Egy kedves bácsi azonban megkönyörült rajtam, így azért csak sikerült feltornáznai magam a vonatra. A kalauzt először meg sem ismertem, annyira fess volt és udvarias. Megígérte, hogy szól, mikor kell leszállnom. Nem mintha ez oldani tudta volna izgalmamat.

Dél körül érhettem Bøbe. Többen is várahoztak a peronon, de mégis megéreztem hova kell mennem. Egy középkorú hölgy és egy fiatal fiú várt rám. Margrete és Gábor. Margretéről kiderült, hogy a hétvégén ő az ügyelő tanár. Gábor pedig a másik magyar diák az iskolában. Sejtettem, hogy kijön eléem. Margrete angolul köszöntött, de én inkább norvégul kezdtem el makogni, végül is azért jöttem, hogy a nyelvet gyakoroljam! Meglepődött. Elmagyaráztam, hogy nálunk az egyetemen létezik olyan szak, ahol skandináv nyelveket lehet tanulni, s, hogy tavaly én is oda jártam. Kb. tíz percet autóztunk Sagavollig. Gyönyörű volt az út odáig. Apró almafák az út mentén, tanyák elszórtan, baloldalt egy kis patakocska csörgedezett, a háttérben pedig a rendíthetetlen hósipkás hegyek. Az iskolában ért az első sokk: kiderült, hogy csak Gábor és én vagyunk külföldiek. Vagyis muszáj bátornak

lennem és ismerkednem a "bennszülöttekkel". Nem mint-ha nem ez lenne a célom, csak ez a szörnyű félénkség.... Az újdonsült diáktársak a szombati szeminárium keretében az esti előadásra készültek. Margrete bemutatott nekik, s ők barátságosan üdvözöltek. Én is elejtettem néhány bátortalan "hei"-t...

Aztán beköltöztem a nekem kijelölt szobába. Hatalmas volt. Emberek! Ez egy kész paradicsom, ezek után képtelen leszek visszaszokni a pesti kollégiumomba... na, de lassan a testtel, egyelőre még itt maradok egy darabig. (igen, az élet szép). Páran üdvözöltek a szomszéd szobából. Én többnyire zavartan ismételtettem a már előre betanult szöveget... (nevem, életkorom, előéletem, hosszú volt a buszút, stb...) Később majd keresek egyéb társalkodási témát is.

Mindenki kedves és mosolyog. Ide szemmel láthatólag csak boldog emberek járnak. Helyes, én is ilyen laza és könnyed szeretnék lenni. Ebédre kását ettünk, hű, de régen nem ettem már! Az asztalnál folyt tovább az ismerkedés. Te jó ég, egy névre sem emlékszem!

A délután a szobám berendezésével töltöttem, társaságom is akadt, Katrine a közvetlen szomszédom. Mi tagadás, kicsit furcsán beszélt. Csak nehezen értettem meg, rengetegszer kellett megismételnie magát. Kellemetlen. Azt mondja, stavangeri. Ezek a fránya dialektusok!!! Van egy olyan érzésem, hogy lesz velük még gondom...

Este 8 óra. Kezdődik a műsor. Állítólag ez is bele van építve az órarendünkbe, tehát kötelező! Kötelező a szórazoktatás. Tetszik az elgondolás.

A többiek végignevezték az előadást, ebből arra következtetek, hogy vicces volt. Én viszont alig értettem valamit. Ejnye, vajon tényleg ennyire sekélyes a tudásom? Ó, de kiábrándító! Pedig délután még milyen büszke voltam arra, hogy sikerült néhányukkal beszélgetnem....

Hát ilyen sok dialektus lenne ebben az országban?!! Valljuk be őszintén, jóformán annyi, ahány ember. Sebah, egyszer az én fülemnek is idomulnia kell!

Már megint eszünk, ezt nem értem, hisz a vacsorán már rég túl vagyunk ..szóval szombatonként mindig van egy kis könnyű vacsora a műsor után... hm, ma éppen rák juj, én ezt inkább kihagyomszerencsére nem én vagyok az egyetlen (különcködni azért mégsem szeretnék)

Hű, de elfáradtam, majd inkább holnap folytatom az ismerkedést.

2002. június 1. szombat

Kedves Naplóm!

Ma hazautazom, itt hagyom a társaimat, akik családom-má és barátaimmá lettek, az iskolát, második otthonomat, az országot, amely szépségével és misztikumával bera-gyogta mindennapjaimat.

Ha most lehetne egy kívánságom, azt kérném, hogy minden egyes fiatalnak legyen része egy népfőiskolai évben. Tanuljon meg boldognak és kreatívnak lenni, tanulja meg felvállalni önmagát és gondolatait. Éljen együtt száz másikkal, mint egy hatalmas családban, vagy éppen táborban: járja ki az élet iskoláját. Remélem, hogy társaiméhoz hasonló sikerrel vizsgáztam. Sokáig úgy éreztem, hogy a hazaút az álom végével lesz egyenlő. Milyen kis csacska voltam, hisz az álom még csak most kezdődik!!! Köszönök mindent Sagavoll!!!

Mire jó a gyerek?

2002 évet rekordévnek könyveltem el, abból a szempontból, hogy nagyon sok fiatal talált magának párt. Így hirtelen, öt derék magyar legényről tudok, aki nagy hirtelen „importra” adta a fejét, és mivel környezetében nem talált magának jó asszonykának valót, hát talált magának Erdélyben. A pappirok beadva, ügyek folyamatban, néhányan már boldogan élnek egy fedél alatt „mézesheteiket”. Ifjúasszonyka, már az iskolapadban, szabadidős program a bútorok nézegetése, tervezgetése. Közben össze-össze járogatnak ezek az „egy cipőben járó” párocskák. A központi téma természetesen az új élet. Mély empátia és összhang vibrál a levegőben. Megbeszélnek, a holnap hogyanját és mikéntjét, tapasztalatokat cserélnek. Akarva-akaratlanul is jó tanácsokat adnak egymásnak. Olyan országban élünk, ahol az állam támogatja az egyént, az Életben indulókat, de azért vannak dolgok, amit nem „reklámoznak” és nem kopogtatnak be az ifjú pár ajtaján, azzal, hogy: „gyerekek sok szerencsét nektek, és azt tudtátok, hogy ilyen és ilyen segélyre, támogatásra jogosultak vagytok?” Hát az ilyesmiket jó megbeszélnek egymás között.

Ezek az első apró lépések, mikor egy-egy új sejt születik, hiszen a család a társadalom sejtje. Mikor a fészeken túljutunk, általában az utód a következő megoldandó dolog. Vannak, akik, csak ősi példát követve, teszik, amit tenniük kell, mert ott az ideje, mert ennek ez a rendje. Van, aki mély érzelemből, benne él a vágy, olyat alkotni, melyben a gének által benne lesz önmaga is meg az általa szeretett személy is. Ha ránéz majdani futkározó, játszadozó gyermekére, akkor látja, ez a kis jószág, ez tulajdonképpen MI vagyunk. Ha mindenki ez utóbbi elgondolásból illetve érzelemből nemzene utódot, akkor körülbelül fele ennyi lakossága lenne a Földnek, mint amennyi most van.

Egyszer osztályfőnökünkkel szabad beszélgetést folytatva érdekes, gondolatmenetbe keveredtünk. Összefoglalva: hogyan romlik a nép civilizációs színvonala? Gyorsan felvázolta. Amikor az ember az utód kérdésben is a mennyiséget és nem a minőséget tartja szem előtt. Érdekes módon (és ez minden népre jellemző, kisebb nagyobb mértékben) Az alacsonyabb intelligenciával, érzelmi szinttel rendelkező emberek 5-6 gyereket is felvállalnak, hisz sok fáradságába nem fog kerülni őket nevelni, oktatni, mert nő az magától is az utcán. Azok az emberek viszont, akik rendelkeznek némi tudással, előrelátással, igényük van arra, hogy gyermekükből Ember legyen. Nekik általában 1-2 utódjuk van. Gondoljunk bele, ez az 1-2 utód felnőtt, jó esetben megtalálja (értelmileg, szellemileg) hozzáillő párját. Mondom, „jó esetben”! Lesz 1-2 utódja. Míg a szegényebb oldalon (nem anyagilag érve) 5-6, akik

sokkal könnyebben, megtalálják a hozzáillőket, és természetesen a szülők példáját követve, nagycsaládban lelik örömeiket. Röviden és tömören fogalmazva, az egyensúly a szegényebb oldal javára, nem hogy egyenes arányban dől, hanem exponenciálisan. És ez nagy skálával nézve, több emberöltő, bizony nyomorúsághoz vezet. Jó példa erre? Afrika teljes egészében, Kína, Pakisztán.

A szabad beszélgetés végére odajutottunk, hogy az egyén nem csak a következő 30 évről felelős, hanem az elkövetkező századokért is. Nézzünk csak végig a történelmen, hány és hány a maga idejében virágzó kultúra, civilizáció, nagyhatalom, mára már hátul kullog. Ha jobban beletekintünk történelmükbe, akkor bizony láthatjuk, hogy nem egy külső hatalom, hanem a belső lesüllyedés okozta vesztüket. Ha megnézzük a mai amerikai társadalmat, akkor talán látjuk, hogy csak 50-100 év kérdése az összeomlás. Semmitől sem különb a többi régletűnt nagyhatalomtól. Meg amúgy is a természet rendje, a születés, fénykor, elhalás. És ez mindenre érvényes, legyen az társadalom, nép és egyén.

Hát akkor próbáljuk meg késleltetni ezt a folyamatot, és nap mint nap, adjuk meg utódainknak, azt amire igényük van és amire teremttettük őket: szeretet, tisztelet.

Ismeretlen szerző:

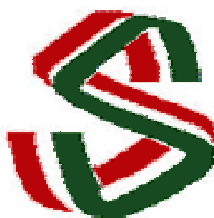
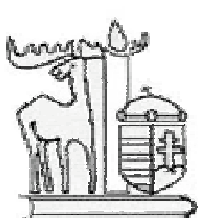
„Ha a gyerek szidalomban él, megtanulja az ítélkezést.
Ha a gyerek haragban él, megtanulja a harcot.
Ha a gyerek félelemben él, megtanulja a rettegést.
Ha a gyerek szájalomban él, megtanulja az önsajnálatot.
Ha a gyerek gúnyban él, megtanulja a szégyent.
Ha a gyerek féltékenységekben él, megtanulja az irigységet.
Ha a gyerek szégyenben él, megtanulja a bűnbánatot.
Ha a gyerek bizakodásban él, megtanulja az önbizalmat.
Ha a gyerek megértésben él, megtanulja a türelmet.
Ha a gyerek helyeslésben él, megtanulja magát szeretni.
Ha a gyerek elismerésben él, megtanulja, hogy jó ha célja van.
Ha egy gyerek tisztességben él megtanulja az őszinteséget. Megtanulja, mi az igazság és a becsület.
Ha a gyerek biztonságban él, megtanulja, hogy bízson magában és a többiekben.
Ha a gyerek nyugalomban él, megtanulja megtalálni saját békéjét.
A Te gyereked miben él? „

Azt sem felejtjük el soha, hogy 20-30 év múlva a gyerekedre nézel, akkor tükörbe nézel, önmagad látod, aki úgy viszonyul hozzád, ahogy te magad megrajzoltad.

Sok szerencsét fiatalok!

SOMIT-tábor is lesz tavasszal, csak türelem☺

Szarka András

SOMIT

SVEDORSZÁGI MAGYAR IFJAK TÁRSASÁGA
UNGERSKA UNGDOMSFÖRBUNDET I SVERIGE

Még egyszer

A hétvégi iskoláról. Az idegenbe szakad magyarok minden földrészen sikerrel alakítottak és működtetnek hétvégi iskolákat. Nálunk is áldásosan működik Stockholmban. Hol lehet még ilyen iskolánk? Ott, ahol több olyan magyar értelmiségi él, akit be lehet vonni az oktatásba és a nevelésbe. Egyetemi városok, kutatóközpontok vidékén. Mert ott mindig találni véglegesen vagy ideiglenesen megtelepedett magyart. Miért fontos a hétvégi iskola? Azért, mert a svéd tanügy felügyelheti a magyar oktatás színvonalát— így olyan, amilyen —, de a közösségé összeálló magyarul tanítók egymást segíthetik, kiegészíthetik, javíthatják! Ha jól akarnak a magyar egyesületek: minél előbb kezdeményezniük kell a hétvégi iskolákat.

Osztály-nagyapó. Jó kezdeményezés a svéd iskolákban az, hogy minden osztálynak legyen nyugdíjas—nem tanár, nem tanító, nem nevelő—, hanem akármilyen más mesterségű nagyapója, aki sűrűn találkozik az osztály tanulóival és helyettesíti a nem tudni hová tűnt?, sosem volt? vérszerinti nagyapákat. Városonként — ahol magyarok is élnek — sürgősen szükség volna magyar nagyapákra is. Magyar egyesületek! Ilyenekkel foglalkozzatok!

Egy nagyapa feljegyzései

Ma megegyeztünk unokámmal, hogy mindhalálig tanítom anyanyelvére, ő meg apanyelvére tanít engem. Mondtam, hogy ő előnyösebb helyzetben van, hiszen nyugdíjasként napokig nem kell megszólalnom svédül, tehát rám fér az okítása. Második elemista, de már eszmélése óta egyenlő félként fogadtuk el egymást játékban, okoskodásban, mindenben. Öregedő csontjaim félelmetes ropogása ellenére próbálok vele lépést tartani, de amióta egykapus focicsatáink rendre az ő győzelmével végződnek, tudom, hogy néhány év múlva testi és észbeli állapotára való tekintettel, fel kell néznem rá. Tulajdonképpen ezért jöttem Svédországba. Szóval, azt tapasztalom, hogy jól tettem, amikor felnőtt emberként kezelem. Ez lesz az alapja további magyarra tanításomnak. Különben túl vagyunk az első

osztály anyagán, írni, olvasni tud magyarul. S mert sikerült érdeklődését felkeltenem, játszva, heti kétszeri negyedórán megtanulta a magyar zsinórírást, az olvasásban a pont és a vessző, a kérdő-, a felkiáltó-, a párbeszéd-, az elválasztó-, és az idézőjel szerepét, a szótagolást, a magán- és a mássalhangzókat. Nagy segítségemre volt ebben a Nemzeti Tankönyvkiadó Olvasókönyve és olvasási munkafüzetei. A rövid, féloldalas majd oldalas meseolvasmányai és a munkafüzetek jó leckebeosztása, az érdeklődést keltő kérdések és rajzok segítettek abban, hogy a magyar tanulásra szánt rövid időben unokámat elkerülte a kötelező tanulás unalma, kevés kivételtől eltekintve nem kényszeredetten, hanem könnyedén, játékosan tanult magyarul. Azt hiszem nagyon fontos az, hogy kedvvel tanuljon.

Ehhez már évekkal azelőtt tisztáztuk, hogy a svéd nyelvtudása mellett az anyjától örökölt magyar nyelv kincs, olyan többlet, amire büszke lehet. Erdélyből valók vagyunk, ahol nemcsak többségi környezetben, hanem még akkor is, ha csak egyetlen román volt közöttünk, tanácsos volt abbahagynunk a magyarnyelvű társalgást, hogy ne sértsük a csak egy nyelvet beszélőt.

Itt Svédországban, az emberséges kisebbségben is meg kell értetnünk gyermekeinkkel már kisgyermek korában, hogy magyarul beszélni nem bűn. Sokszor, amikor az óvodából elhoztam fiú unokámat, vagy amikor mostanában lányunokámért megyek, a családi megegyezés alapján magyarul beszélünk. Érdeklődve közelítették ilyenkor a svéd csöppségek, egyik-másiknak utánozni kerekedett kedve, kipróbálták a nekik furcsán hangzó szavakat, érdeklődtek jelentése felől. A nyíltság légkörében unokáim büszkék arra, hogy társaiknál többet tudnak. Nem a nemzetiség büszkesége ez, hanem a tudásé. Unokáim úgy magyarok, hogy egyben svédek is. Az sem baj, ha ez fordítva igaz. Elképzelem milyen ferde útra vinném őket, ha anyanyelvtanulásukat az ősi magyar vér- és rögvalóságra épített különbségükre, a mellveregetős zászlólengetés gyakorlatára alapoznám. (Folytatása következő lapszámunkban)

Haza, a magasban

Magyar nemzetismeret I-II. tankönyv

A magyar nemzetismereti tankönyv a nyugati világ országaiban, szórványban élő nemzettársaink, a magyarul tudó és tanuló tíz éven felüli diákok és tanítóik számára készült. A színes képanyagban és illusztrációiban gazdag tankönyv - amely az Oktatási Minisztérium pályázatán első díjat nyert - két kötetes, de egységes egészet alkot. Áttekintést ad a magyar őstörténet rejtelmétől a nemzeti tulajdonságok és jelképek világáig; a Kárpát-medence magyar néptől és tájaitól, a Föld déli féltekéjén, vagy Észak-Amerikában és Nyugat-Európába élő magyarokig; a sok kis fejezetben tárgyalt magyar történelemtől, a világhírű művészek, tudósok és sportolók nemzeti panteonjáig, a magyar nyelv és az irodalmi művek szépségeitől, legjelesebb alkotóink portréjáig. E kiadvány a magyar nemzet határokra átvitt egysítését, kultúrájának átörökítését, identitásának erősödését, a közösségi kapcsolatok építését is szolgálja. Mivel rendkívül vegyes formák között, eltérő szintű magyar nyelvtudással, különféle iskolákban tanulnak majd e tankönyvből a külföldi magyar diákok, a szerzők igyekeztek egyszerűen és világosan fogalmazni, a

fejezeteket jól tagolni, s rengeteg színes képpel, térképpel segíteni a megértést, az eligazodást. E tankönyv tartalmazza a sokat hangoztatott nemzeti minimum követelményeit, s alkalmas segédeszköz a magyar diaszpóra új szellemi honfoglalásához.

Mádl Ferenc köztársasági elnök úr 2003. január 10-én küldött levelében írja: „...ez a hiánypótló kiadvány egyedülállóan összetett történelmi, irodalmi, művelődéstörténeti, honismereti szemléletmódjával, áttekinthető szerkezetével hasznos olvasmányául szolgál azoknak, akiknek készült: a külföldi magyar diákoknak.” A tankönyv szerzői: Alföldy Jenő- Bakos István- Hámori Péter- Kiss Gy. Csaba Bírálta: Vekerdi László történész, a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárosa és Dr. Péntek János nyelvész, a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem professzora Véleményezték: Lukácsffy Kristóf tanár (Finnország), Wurst Erzsébet oktatásszervező (Ausztria) A B/5 formátumban megjelent 200, illetve 208 oldalas tankönyvek ára Magyarországon kötetenként 1530 Ft, a két kötet együtt: 3060 Ft + a postaköltség. Ára külföldön: kötetenként 10 euró, a kettő 20 euró + postaköltség Megrendelhető: ANTOLÓGIA Kiadó és Nyomda Kft. 6065 Lakitelek, Felsőalpar 3. Telefon: (36)76/549-021, Fax: (36) 76/549-021, Számlaszám: Lakiteleki Takarékszövetkezet 52000018-12100035

Továbbgondolható mesék

A Kinder - tojás meséje

Mama vett egy Kinder - tojást
Két kis csibe volt benne
Gondolkodni kezdtem rajta
Hogy kerültek ők bele.

Első nap az iskolában

Csörög már a csörgő óra
Ébredjete már gyerekek
Az iskola első napja
Sok örömmel vár titeket

Mézes Maci

Mézes Maci az én nevem
A rajzlapról léptem le
Emil rajzolt tegnap reggel
Aztán szépen megszöktem

Írta és rajzolta: Dániel Éva

Geiger László :

Svéd történelem... (5)

(kivéve az unalmas részeket)

Gusztáv Vasa halála után fia, XIV. Erik (1560-68) foglalta el a trónt. Hogy miért éppen a XIV. lett, arra Johannes Magnus az utolsó svéd katolikus érseknek a svéd királyokról szóló, latin nyelvű krónikája (1554) adja meg a választ. Johannes Magnus szerint Noé unokája, Magóg, 88 évvel az özönvíz után érkezett népes családjával Svédországba. Magógnak - Ady Endrét nem számítva - öt fia volt. A legnagyobb fiú, Suenno, a svédek tulajdonképpen ősatya, kinek halála után fivére, Ubbo lépett a trónra. Nevéhez fűződik Uppsala városának megalapítása. Harmadikként Siggo uralkodott, aki Sigtuna városát alapította meg, és így tovább. A hazafias érzelmektől fűtött olvasók örömeire Johannes Magnus nyolc Károlyt és tizenhárom Erik királyt számolt össze. (Az első tucat Károly és Erik a mondavilágban élt.)

Eriket Göteborg mellett érte utol apja halálának híre. Éppen úton volt Angliába, hogy személyesen kérje meg I. Erzsébet királynő kezét. (A protestáns Erzsébet VIII. Henrik és Boleyn Anna leánya volt. A protestáns világ jó szemmel nézte volna a házasságot.) Mire Erik visszaért Stockholmba, János öccse megszervezte már a temetést. A téli sötétségben hatalmas gyászmenet vonult a stockholmi palotától az uppsalai dómig.

Fél évre rá az uppsalai dombon koronázásra gyűltek össze a rendek. Eriket szentelt olajjal felkenték, fejére helyezték a Hollandiából rendelt aranykoronát, és kezébe nyomták a koronázási jelvényeket: a jogart, a birodalmi almát, a birodalmi kulcsot és a kardot. (A koronázási kellékeket évente egyszer, az országgyűlés megnyitó ülésére, kikölcsonzik a stockholmi királyi palota múzeumból.) A napokig elhúzódó ünnepségek alatt először neveztek ki Svédországban grófokat és bárókat.

A humorérzéktől teljesen mentes XIV. Erik (1560-1568) nyolcéves rémuralommal tette magát emlékezetessé. Beteges gyanakodásának testvérei és a főurak egyaránt célpontjai voltak. Apja végakarata ellenére megfosztotta fivéreit az önálló hercegeskedéstől. János öccsét - aki a nála 11 évvel idősebb Jagelló Katalint, a katolikus I. Zsigmond lengyel király leányát vette feleségül - börtönbe vettette. 1567-ben Uppsalába

rendelte a Sture család tagjait és rokonaikat, Sten Banért és Sten Leijonhufvudot. Mielőtt a sebtében összehívott, megfélemlített rendek jóváhagyták volna a hazaárulással vádolt főurak halálos ítéletét, Erik meglátogatta a főurakat a börtönben, és térdre borulva kért bocsánatot tőlük. A foglyok rövid ideig örvendezhettek, mert az örült uralkodó tört rántott, és leszúrta a hozzá legközelebb álló Nils Sturet. - "Sten urat kivéve mindenkit végezzetek ki!" - adta ki a parancsot elképedt kíséretének. Hiába próbálta jobb belátásra bírni öreg tanítómestere, Dionysius Beurres, őt is felkoncoltatta. Az elborult elméjű Erik futásnak eredt, és eltűnt a kegyelemért esdeklők elől.

Erik tanácsadója, Jöran Persson, aki egyfajta rendőrminiszter, a titkoszolgálat főnöke szerepét töltötte be, nem tudta eldönteni arra, hogy a két azonos keresztnévű főúr közül melyik "Sten úrnak" kegyelmezzenek meg. Pasziánszába merült, jobbnak látta megvárni Erik hangulatváltozását. A kivégzéssel megbízott Peder Gadd sem tudott választani, ezért Sten Banér és Sten Leijonhufvud túléltek az "*uppsalai vérfürdőt*". (Sten Banér harminchárom év múlva ismét rossz lóra tett, holttestét a "linköpingi vérfürdőből" hozták haza, hogy Stockholm északi részén, a Danderyd-i templomban helyezték örök nyugalomra. Egyesek soha nem tanulnak.) A parasztruhában bolyongó Erikre három nap múlva találtak rá. Rögeszméjétől megszabadulva belátta tette szörnyiségét, bocsánatért esedezett, és tetemes kártérítést utaltatott ki az érintett családoknak.

Erik utoljára 1568-ban borzolta fel a kedélyeket, amikor egy parasztleányt, Katarina Mlndottert vezetett az oltárhoz. Erik a rendek megbotráncolását 1563 óta fogva tartott János öccse szabadlábra helyezésével próbálta enyhíteni. János és öccse, Károly herceg a nemesség felkelésének élére álltak, Eriket megfosztották a hatalomtól, és nyolcévi raboskodás után borsólevésbe - a nemzeti eledelbe - kevert arzénnal megmérgezték. A királlyá kiáltott III. János felesége befolyása alatt megtartotta az új, evangélikus istentiszteletek mellett a katolikus miséket. (Kilépni a protestáns egyházból azért nem mert.) Lengyelországban az utód nélkül elhunyt Zsigmond Ágost király helyébe Báthory István erdélyi fejedelmet hívták meg a lengyel rendek.

Báthory elfogadta a feltételeket, és 1576-ban feleségül vette az özvegy királynét, Jagelló Annát. (Mit meg nem tesz az ember egy királyságért!) Báthory vezérlete alatt a magyar hajdúság és a lengyel lovasság szétszórta a keletkezőben levő orosz hatalmat. Az oroszok gyengeségét kihasználva, a Pontus De la Gardie vezette svéd seregek 1581-ben elfoglalták Kexholm finn tartományt és Narva erődítményét, az oroszok egyedüli kijáratát a Balti-tengerre.

1586-ban ismét megüresedett a lengyel trón. A lengyel főurak János király fiát, a Jagelló ház sarját, a katolikus hitben nevelt svéd trónörökös, Zsigmondot választották királyuknak.

III. János 1593-ban bekövetkezett halálával beállt paradox helyzetet - a szélsőségesen protestáns Svédország trónjának örököse a katolikus Lengyelország királya - kompromisszummal oldották meg a svédek. Az apja temetésére hazatért II. Zsigmond királlyal az ünnepélyesen megígértették, hogy a nagyapja, Gusztáv Vasa által megalapozott szellemben folytatja az ország kormányzását. Amikor ez megtörtént Svédország királyává kiáltották Zsigmondot.

Zsigmond király nemhogy betiltotta volna a katolikus istentiszteleteket, hanem svéd katolikusokat ültetett a fontos állami hivatalokba. Távollétében nagybátyja, Károly herceg töltötte be a régensi szerepet, aki az erőszakos reformáció híve volt. Javaslatára az 1595-ben Söderköpíngben tartott országgyűlés elrendelte a katolikusok száműzését Svédországból. Az országgyűlés után Károly herceg kíséretével Vadstenába lovagolt, és razziát tartott a kolostorban. Az apácáknak megparancsolták, hogy hagyják el az országot. A kincsek után sóvárgó főurak csákánnyal estek a falaknak, felfeszítették Szent Birgitta és Szent Katalin koporsóit, turkáltak a porladó csontok között. Mesés kincsek híján az oltárterítőn és a gyertyatartókon osztottak.

A Károly herceg önkényes uralmát nyögő, királyhű svéd főurak sorban szöktek át a törvényes király oldalára. Zsigmond király érvénytelennek nyilvánította nagybátyja törvényeit, és hogy érveinek nagyobb nyomatókat szerezzen, 1598-ban lengyel zsoldos hadsereg élén tért vissza Svédországba. A rokonok a Linköping melletti Stångbonál csaptak össze. Károly számbeli fölényben

levő serege könnyű győzelmet aratott a kis létszámú, főleg lengyel zsoldosokból álló királyi csapatokon. A csatában kimerült hadvezérek borozgatás közben, könnyed csevegéssel fejezték be a napot. Zsigmond belátta a helyzet lehetetlenségét, lemondott a svéd trónról, és hazatért Lengyelországba. A foglyul ejtett Zsigmond-párti főurakat tárgyalásra emlékeztető színjáték után halálra ítélték, és lemészárolták. ("Linköpingi vérfürdő"). Az ügyész maga IX. Károly volt, titkára pedig Erik Göransson Tegel, a hírhedt Jöran Persson fia.

A Rettenetes Iván 1584-ben bekövetkezett halála után kialakult trónviszály végső pusztulással fenyegette Oroszországot. Ivánt félkegyelmű fia, Feodor, majd Borisz Godunov, Feodor sógora, követte a trónon. Amikor 1605-ben Borisz Godunov meghalt, Lengyelországban megjelent IV. Iván elveszettnek hitt fia, Dimitrij. A lengyel támogatással Moszkvába érkező Dimitrijtől csak az a Sujszki herceg nem hatódott meg, aki már 1591-ben eltétette a láb alól Iván cár hetedik felségétől származó, igazi Dimitrijt. Sujszki hívei betörték a Kremlbe, megölték a csaló ál-Dimitrijt, tetemét elégették és, hogy nyoma sem maradjon, hamvait ágyúból kilőtték. A lengyelek elmenekültek, és Sujszki cárnak kiáltotta ki magát.

Sujszki cár öröme rövidnek bizonyult, mert hamarosan újabb, lengyel párti ál-Demeter jelent meg a színen, aki Kalugában ütötte fel főhadiszállását, onnan pusztított szerteszét az országban. Sujszki ekkor IX. Károlyhoz fordult segítségért. Amikor a svéd hadsereg megszállta Moszkvát, Zsigmond királyon volt a sor, hogy csapatokat küldjön Moszkva felszabadítására. A lengyel sereg Zolkievsky vezérlete alatt, 1610 június 24-én nagy csatában legyőzte, és lemondásra kényszerítette Sujszkit. (A Moszkvából kiüldözött svédek elfoglalták Novgorodot, és 1617-ben onnan diktálták a stolbovai orosz-svéd béke feltételeit.)

A lengyelek felégették Moszkvát, csak a Kreml és néhány templom maradt meg. A sarokba szorított bojárok Zsigmond fiának, Lászlónak ajánlották fel a cári koronát, de Zsigmond nem fogadta el az ortodox vallás gyakorlásával kapcsolatos feltételeket. Ekkor az időközben (1611) elhunyt IX. Károly kisebb fiát, a tízéves Karl

Filipet hívták meg az orosz trónra, de az özvegy svéd királyné nem engedte el a hosszú útra kisfiát.

Az orosz nép felkelt, úgy a svédek, mint a lengyelek ellen, és 1612 október 22-én a Kremlt feladta a kiéheztetett lengyel őrség. Mihelyt a győzelem megvolt, a bojárok ragadták magukhoz a döntő befolyást, és Romanov Mihályt, a rosztovi metropolita 17 éves fiát választották cárnak.

Mare Suecicum

II. Gusztáv Adolf atyjától, az 1611-ben elhunyt IX. Károlytól három háborút, és romba döntött országot örökölt. A dán béke sokba került - Svédország magas váltságdíjat fizetett Älvsborg (a mai Göteborg) városáért - de az oroszokkal 1617-ben kötött stolbovai békével sikerült Oroszországot kizárni a Balti-tengerről. Az elpusztult svéd városokat felépítették, fejlődésnek indult a bányászat és a kereskedelem. Új igazgatás és új perrendtartás lépett életbe, mely a pórokat az urak önkénye ellen védte. Az 1617-ben tartott Örebro-i országgyűléstől kezdve a svéd országgyűlés a király, az országot annak távollétében vezető öttagú tanács, és a négy rend képviselői közötti tárgyalások színhelye lett. Ugyanazon az országgyűlésen elfogadott vallási jogszabály értelmében hazaárulásnak számított katolikusnak lenni, külföldi katolikus iskolába vagy egyetemre járni.

A lengyel-török háborút kihasználva, Gusztáv Adolf 1621-ben hátba támadta gyűlölt unokatestvéré, Zsigmond király Lengyelországát. A jezsuiták vagyonát elkobozták, a kolostorok könyvtárait felpakolták, és Uppsalába küldték. (A példa ragadós volt: az Európában működő svéd hadvezérek attól fogva mindent hazaküldtek, amire rátették a kezüket.) A "Mare Balticum" egy csapásra Mare Suecicumvá vált.

Gusztáv Adolf lelkében a vallásos buzgóság a dicsőség és hatalom utáni vággyal keveredett. Saját kezdeményezésre közös protestáns európai frontot hozott létre a "Szent Liga" - Zsigmond, Ferdinánd császár, a katolikus német hercegek és a spanyolok - ellensúlyozására. A svéd birodalmi gyűlés azzal a feltétellel egyezett bele a svéd hadsereg anyagi

szponzorálásába, hogy az a háborút idegen földön vívja.

A svédek szövetségesei a harmincéves háborúban a protestáns német hercegségek, Dánia és Velence voltak. Sokat nyomot a latban Gusztáv Adolf sógora, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem támogatása. (Mária Eleonóra svéd királynő és Brandenburgi Katalin erdélyi fejedelemasszony nővérek voltak.) Az anyagi fedezet váratlan helyről érkezett: Richelieu kardinális, a katolikus Franciaország minisztere, "az ellenségem ellensége a barátom" elv alapján pénzeltte Gusztáv hadseregét. A háborúhoz csapatszállító hajókra volt szükség, ezért Gusztáv Adolf parancsára, 1625-ben megkezdtek a modern svéd hadiflotta kiépítését.

Az 1500-as évek tengeri hadviselésére az ellenség hajóinak megcsáklázása, legénységének harcképtelenné tétele, és lobogójának bevonása volt jellemző. A kezdeti, ímmel-ámmal leadott ágyúlövések után a vállalkozóbb szellemű fél szorosan az ellenséges hajó mellé férközött, csáklák, vasmacskák segítségével magához kapcsolta, és kézitusával döntötte el a harcot. A XVII. század második felétől kezdődően már a nagyméretű "sorhajók" játszották a főszerepet. (Hogy az ágyúknak szabad kilövésük legyen, a hajóknak sorban, egymás mögött kellett haladniuk.) Az ellenséges hajóhadak felsorakoztak, és kezdetét vette az ágyúpárbaj. Az nyert, akinek több hajója maradt.

A Gusztáv Adolf nagypapájáról elnevezett Vasa hadihajó magán viselte mindkét technika jeleit. Az ágyúkkal nem fukarkodtak: a két fedélzetén összesen 64 darab, közel egytonnás ágyú toroka meredt a csukható ablakokból az ellenségre. A vízrebocsátás, azaz az első, ú.n. szűzút előtt Klas Fleming tengeri nagy parancsára harminc legény futkorászott fel a királyi palota előtt kötött Vasa fedélzetén. A Vasa vesztélyesen megingott, és majd, hogy bele nem dőlt a vízbe, úgyhogy a próbát meg kellett szakítani. Ennek ellenére, sor került a felavatásra.

1628 augusztus 10-én a Stockholmot környező dombok feketélltek az ujjongó néptömegetől. A svéd díszlovást követően a pompás hajó elindult a Djurgården felé. A mai Tivolihoz közeli Beckholmennél - Szuroksziget - a vitorlákba belekapott a szél. A hajóóriás megbillent, az alsó fedélzet ágyúnyílásaiban beözönlött a víz, a királyi hajóhad gyöngyszeme elsüllyedt.

Folytatása következő számunkban

Erdélyi festőművész portréfestést(gyerek, felnőtt) olajjal vászonra , méret tetszés szerint, modell vagy fénykép után. Festményeim megtekinthetők honlapomon:

www.geocities.com/czabuk/
cimem :czabuk@yahoo.com

Kapcsolatkeresésem célja, hogy 18 éves Zsófi lányomnak segítsek. Ő ebben a tanévben fog érettségizni, egyetemi tanulmányait pedig skandinavisztika-német szakon szeretné folytatni. Érdeklődéssel olvasza az ehhez kapcsolódó irodalmat, hetente jár Budapestre előkészítőre. Úgy érzem, támogatnom kell ezt a nem mindennapi választását. Ön bizonyára nagyon sok magyar származású fiataalt ismer, aki talán szívesen felvenné a kapcsolatot Zsófival akár magyar, akár német nyelven. Szeretném ebben kérni a segítségét!
Levelezési cím:raganyi.zsofi@freemail.hu

Társkereső:

Tizenhárom esztendő magyarországi fiú angol és magyar nyelven levelezne svéd-magyar fiúval vagy lánnyal. Címe: Domaniczky Ákos, Tordas, Szabadság út 1 Magyarországon

Sürgősen eladó

olcsó ötszobás bútorozott családi ház Kavlinge helységben.

Telefon: 04646 732 756

Eladó műszaki vizsgával Mitsubishi Kombi 88-as model, 13700 km-el.

Tel. 046- 732756

FÁJ A SAJÁT FOGA ?

dr. Evetovics Csaba és dr. Süveg Adrianna

Többéves tapasztalattal rendelkező fogorvos házaspár várja Önt, minden hétfőn-csütörtökön 8-18 óra között, pénteken 8-13 óráig. Sürgős esetekben megbeszélés szerinti rendelés. Ingyenes gyermekfogászati ellátás (19 éves korig). Esztétikai, kozmetikai fogászata központban:

LUND, Klostersgatan 3
tel.: 046 12 77 01

UTAZZON ILONÁVAL

Zoras

Resor PI
19097 91
SKÖVDE

Zoras SKÖVD

Állandó és a legolcsóbb buszjáratok Magyarországra. Halléban éjszakai

pihenő, nyugdíjasoknak, gyerekeknek, SOMIT tagoknak kedvezmény. Családias kiszolgálás.

Telefon: 0500-46 05 06
0500-46 05 08

SZABÓ MIKLÓS

mészáros és hentes,

aki nemrég felújította teljes gép berendezését, hogy termékeivel minden igénynek megfelelően a következő órárend szerint várja vásárlóit **minden hónap első péntekjén** **HELSINBORG:** Gosebäckv. 15-17.30, Makedonska Klubben 18.30-

19.30, Kroatiska Föreningen 20-21, Maxi 21.30-22.30 óra között, minden hónap első **szombatján BILESHOLM** 9-10, **BJUV** 10.15-12, **ÄNGEHOLM** Ishallen 14-15, **LANDSKRONABAN** McDonalds 16-17.30, Klubben 18-19, minden hónap első **vasárnapján HÄSLEHOLM** 9-10, **PÄRSTORP** 10.30-11.30, **LUND** ICA 12.30-14.30, **MALMÖ** Brantevikstorget 15.30-17, **KRISTIANSTAD** Jugoslaviska Klubben 18.30-20.

Érdeklődni: 0705656586, 070 5656786

Magyar vendéglő Helsingborban

Glada änkán - A víg özvegy

Nyitva: hétfő-péntek 11.30 – 14.00 és 18.30 – 22.30
Asztalfoglalás 042-214 522

Kitűnő magyaros konyha a göteborgi

PAPRIKA BÁRBAN

EBÉFIDŐBEN A SZAKÁCSNŐ ZONGORÁZIK

A Fjärde långatan (Negyedik hosszú utca) 28 szám.
Nyitva: 9-16 óráig. Pénteken 15, vasárnap 11-16 óráig
Telefon 031 12 24 09

Napi menü: 45 korona. Gulyásleves, csirkepaprikás
lekváros palacsinta.

Kifogástalan minőségű férfi és női ruhát készít,
igazítást és javítást soron kívül vállal

Köble József

szabómester

291 35 Kristianstad, Näsbychaussén 27,
tel.: 044-12 24 30.

FABIAN TRAVEL AGENCY

A világ bármely sarkába egyéni és csoportos utazásokat szervez. Az igényeknek megfelelően intéz szállást, gépkocsi bérletet és mindent, ami kellemes utazáshoz szükséges. Kedvezmények nyugdíjasoknak és gyerekeknek és az utazási iroda barátainak.

Essingrbrogatan nr.2S 112 61 Stockholm Tel: 08-656 78 80

Fax:08-656 72 80 Mob. 070 71 656 89

E-mail:fabiantravel@chello.se

Műbútorasztalos

félévszázados gyakorlattal a maga kedvéért tökéletesen helyreállítja ezt az ékszerértékű antik íróasztalt.

Érdeklődni
Lőrinc Dezsőnél Lundban.
Telefon: 046—150 816

Tisztelt Hölgyem / Uram !

Tekintettel a megélénkülő hazatelepülésre, **Budapest belvárosában lenne egy eladó luxuslakásom**, amelyet szeretnek az ott élő magyarok körében meghirdetni. Szívesen venném a tájékoztatását és segítségét.

Tisztelettel: **Rácz Gergely** (Cím a szerkesztőségben)

Nemcsak a szőke nők keblét dagasztja a
Magyar Liget
minden lapszáma. Olvassa és terjessze.
Anyagiak kizárva!

Kolozsvár évszázados sírkertje, a Házsongárd, mint minden ősi temető, nemcsak az elmúlás kegyhelye, hanem a magyar kultúra pante-

onja is. „Kolozsvárt öt felekezet van s csak egy közös temető. Ha a vallás a legnagyobb szellem gyümölcse s a vallásosságnak a türelem a legmagasztosabb hazája, akkor bizonyára sohasem láttam figyelemreméltóbb helyet Kolozsvárnál.” – írta Széchenyi 1821-ben. Hova lett ez a hagyományos türelem? A Műemléktörvény nem védi a sírokat, a sírhelyek megváltása egyre nehezebb. Feliratos fejkövek megdőlvé állnak vagy éppen a földön hevernek, a családi kripták, mauzóleumok fedele tönkre ment, az eső, hólé beáztatja őket, lemossa vakolatukat. Sok sír esetében nem élnek a közeli rokonok vagy távolra költöztek. Ha a sírok megváltását sikerült is megoldani, karbantartásukkal eddig – a családon kívül – jóformán senki sem foglalkozott. Egy kriptá, síremlék rendbetétele jóval meghaladja egy ma Erdélyben élő család anyagi lehetőségeit. „Itt áll a temető tanúnak/Fejfáin magyar még a szó ...” írhatta Reményik Sándor 1920-ban. Mára már ez sem igaz. Büntetlenül leverhetők, bezúzhatók a kövek, átírhatók a nevek, lebonthatók a kerítések, beköltözhetők a kripták. A gazdátlan, megváltatlan sírokat felveti a gaz. Amit a szándékos pusztítás, rombolás, az új „honfoglalás” esetleg elkerült, azt enyészésre ítél a gondatlanság, közöny. Ezen a helyzeten akartunk változtatni, amikor 1999-ben létrehoztuk a Házsongárd Alapítványt. Az alapítvány célkitűzése magánszemélyek adományait, alapítványok támogatását felhasználva, évente néhány síremlék helyreállítása, mások folyamatos gondozása. E munkához elnyertük az erdélyi történelmi magyar egyházak támogatását, valamint a kolozsvári nagy múltú magyar tannyelvű iskolák segítségét. Mindnyájan képviseltetik magukat a kuratóriumban, diákcsoportjaik sírgondozást vállalnak.

A kuratórium – s így az alapítvány – felekezeti jelleggel működik. Működési keretét egyelőre az Erdélyi Református Egyházkerület biztosítja, melynek igazgatótanácsa 1999. december 7-i leiratával jelezte, hogy a Házsongárd Alapítványt nyilvántartásba vette, működését engedélyezi és bankszámláit az alapítvány rendelkezésére bocsátja. Az összehívott 11 tagú kuratórium 1999. december 8-án megtartotta alakuló ülését. Ezen elnökül az egyházkerület részéről kiküldött dr. Sípós Gábort, ügyvezető elnökül dr. Gaal Györgyöt, titkáru pedig Kovács Sándor unitárius teológiai tanárt választották. A kuratórium a tisztikar igazgatói tisztségébe Gergely Istvánné Tőkés Erzsébet tanárnőt iktatta. A kuratórium határozata értelmében mindazok, akik legalább 50 euró értékkel vagy szellemi-fizikai munkával, ügyintézással segítik az alapítványt, **pártoló** tag emléklapot kapnak, akik pedig legalább 100 eurós adományt tesznek, **tiszteleti** tagságra jogosultak. A Kuratórium döntése alapján, különös érdemek esetén is valaki tiszteleti tagg nyilvánítható.

Az alapítvány ezúton kéri fel mindazokat a magánszemélyeket és intézményeket, akik szívükön viselik Erdély – de talán az összmagyarság – legpatinásabb temetőkertjének a megtartását, ápolását, juttassák el adományaikat a H.A.-nak. Az adományok átutalhatók az Erdélyi Református Egyházkerületnek a Román Kereskedelmi Bank kolozsvári fiókjánál (B.C.R. Sucursala Cluj) megnyitott számlaszámaira jelezve, hogy a Házsongárd Alapítvány részére (pentru „Fundatia Házsongárd”) történt az adományozás. A számlaszámok: Episcopia Reformată Ardealul, Ocrotire Cimitir Hazsongard 2511.31-215.21/ROL.

Svédországban Tamás az Alapítvány képviselője:

Gránitv. 42 B/3tr, 134 46 Tyresö. Stockholm, Tel. 08 – 712 59 31, tamas.maria@telia.com

Bolygót Bolyainak

Az elmúlt évben ünnepeltük Bolyai János születésének két évszázados évfordulóját. Kétszáz esztendővel ezelőtt született a magyarság és immár nyilvánvaló, hogy egyben a világ mindmáig legnagyobb tudósa, aki az emberiség két évezreden át firtatott matematikai kérdését megoldotta. Ez alkalommal nemcsak a Magyarországon, hanem szerte a világban számos megemlékezésen ismertették jövőbe mutató tudományos munkásságának nagyságát, ma is érvényes felfedezéseit. Azt is megtudhattuk, hogy több mint egy évszázadnak kellett eltelnie ahhoz, hogy a világ matematikusai felismerjék Bolyai igazát, elméletének fontosságát. Közben az is megtörténhetett, hogy több Bolyai által felállított tétel idegen kézre került és felfedezésként mások nevével viseli.

Szomorú, hogy egy ilyen nagy elme, a mai napig még nem nyerte el az őt méltán megillető világelismerést. Történtek ugyan ilyen irányú szokásos intézkedések, Bolyai társaságok alakultak, intézmények, tekintélyes díjak viselik a nevét. De mindez kevés. Bolyai János többet érdemel. Az ő nagyságához minden eddigénél magasabb értékű elismerés jár. A Nobel-díjnál is nagyobb, hiszen munkássága minden feltaláló fölött álló értékű. Éppen ezért valamely nemzetközi szervezetnek kellene ebben határoznia.

Tekintélyes tudományos embereknek kellene beadványokban, nyílt levelekben megfogalmazniuk ezt a valóságos közigényt, tudós-társaságokat, gazdag pártfogókat kellene megnyerniük a magasztos cél érdekében. Nyilván ehhez folyamatos munka, kitartó ügyködés szükséges, de erős akarattal, összefogással minden el lehet érni.

Bolyai Jánost halála után kitüntetni nem anyagi kérdés. De akármilyen kitüntetést ítéljenek páratlan értékű tudományáért, ezt a Magyar Tudományos Akadémiának kellene átvennie.

Milyen más kitüntetést érdemel Bolyai János?

Tekintettel arra, hogy zsenialitása világmindenség méretű, az volna az ésszerű, ha bolygót, égitestet, naprendszert neveznének el róla.

Nemcsak magyar ügy ez. De nekünk kell kezdeményeznünk. Ezért mindenkit, aki javaslatommal egyetért, azt megindokolni, kiegészíteni, gazdagítani kész – szóljon. Serkentsünk fel a közvéleményt, nyerjük meg a hozzáértőket, a szervezőket, mindenkit, akiknek szívügye Bolyai János —ha kései is — méltó elismertetése.

**Bernát Béla,
és sokan mások**

Április 23-án, 20 órakor a Stefánia Palotában tartják

VIII. alkalommal a KOLOZSVÁRIAK BARÁTI TALÁLKOZÓJÁT. Részvételi díj 20 euró. Jelentkezni Szabó Attila István-nál (Szabcsy) 36-1-26 26 442 vagy

k-

varitalalkozo@freemail.hu

fórum, főtér, köztér, vásártér, bíróság, nyilvánosság
kultúrfórum művelődési hely, szereplés
forszíroz erőltet, erőszakol, kényszerít
fotboll, futball labdarúgás
fotó fénykép, kép, felvétel
főrekomál megelőz, elébe vág
főreklarál megmagyaráz, kifejt
fragment töredék, részlet
frakció pártbeli csoport, párttöredék
frank őszinte, egyenes, nyílt, merész
frappáns csattanós, hatásos, meglepő, meglepő
fras, frázis szólásmód, kifejezés, üres szólam
frekvencia rezgésszám, sűrűség
frekventál gyakran látogat, felkeres
frenetikus örvénylő, rajongó, tomboló, viharos
frigid hideg, nemileg érzéketlen
frikció dörzsölés, súrlódás
frisk egészséges, üde, friss, élénk, fürge
fritid szabadidő, szünidő **fritidhus** szabadidőközpont
front arcvonal, tűzvonal, hadszíntér
frukt gyümölcs, termés
fuccs! vége! elveszett!
full tele, teli **fullig vagyok** tele vagyok
funkcioner tisztviselő, hivatalnok
furgon kis teherkocsi
fuserál kontárkodik, elront
fuszkálni csalni, kontárkodni, hamisítani
G
gála díszes est, fogadás
galant udvarias, lovagias, előzékeny
galleri, galeri oszlopcsarnok, karzat, fiatalok-
ak társasága, söpredék
galopp vágta **galopperál** vágta, vágat
galosch sárcipő
gammal idős vén, koros, régi, ősi

garage, garázs gépkocsisín, kocsicsarnok,
garage, garázs gépkocsisín, kocsicsarnok,
kocsitároló
garancia biztosíték, jóállás, kezesség, óvadék
garantál jóáll, szavatol kezkeskedik
garderób ruhásszekrény, ruhásfülke, ruhatár
gargalizál torkát öblögeti
garnison. garnizon helyőrség, állomáshely
garnityr, garnirung (étel)körítés
garnitura készlet, felszerelés, szerelvény
gas gáz
gastronom ínyenc, ínyesmester
gasztronómia konyhaművészet, szakácművé-
szet
general tábornok, hadvezér, **generaldirektor** ve-
zérgazgató
generáció nemzedék
generálizál általánosít
genesis, genezis keletkezés, valaminek létrejötte
genetik örökléstan
genetikus keletkezési származtató
gén örökletes egység
geni, zseni lángész, lángelme
geniál, geniális lángeszű, lángelméjű
genszter gonosztevő, gyilkos, rabló, gazember
gentleman jó modorú, úriember
geograf földrajztudós
geológus földtani kutató
gerilla fegyveres felkelő, lázadó
gesztus kézmozdulat, taglejtés
giccs művésztelen, olcsó, hatásvadászat

Magyar Liget

Felelős szerkesztő: Tar Károly.

222 40 Lund, Landsdomarevägen 1, tel./fax: 046 145 364, tar@ebox.tninet.se.

Rendszergazda: Balázs Viktória balazsv@mailbox.hu

Titkár: Bernád Enikő bernad.t@ebox.tninet.se **Főmunkatárs:** Dr. Békássy N. Albert, albert@refnet.cz, Szente Imre szente.imre@telia.com

Független munkatárs: H. Zsolt, zsolt@hungary.org

Fiókszerkesztőségek: **Borås:** Bitay Zsolt, bitay@algonet.se **Göteborg:** László Patricia, spg216s@tninet.se **Halmstad:** Nagy Emőke, Boros György és Mária gboros@tiscali.se **Helsinborg:** Köble Edith, Blénessy Péter edithkoble@hotmail.com **Koppenhága:** Lázár Ervin Járkáló hamv.laz@get2net.dk **Kristianstad:** Molnár Gergely, **Lund:** Ajtóny László, **Malmö:** Dr. Szalontai Éva, evaszal@axelero.hu Szarka András capritai@hotmail.com **Oslo:** Kovács Ferenc, ferenc.kovacs@media.uio.no **Tudósítók:** Sóni Erzsébet (New -York), Galántha H. Judith (Montreal), galher@total.net Szakács Ferenc Sándor és Timár Zoltán (Róma), sz.sandor@tiscalinet.it Aszalós Sándor (Bécs) aszalos.sandor@chello.at, Nits Árpád (Kolozsvár) nitscharpad@hotmail.com,

Az aláírt írásokért a szerzők felelősek. A szerkesztőség a beküldött írások ma-
gyarítását kötelességének tartja.

A lapot fiókszerkesztőségeink sokszorosítják és terjesztik.

FÖRENINGSBREV

LUNDBLAD

Magyar Liget

K. Tar

Landsdomarev. 1 / 9

222 40 LUND

SVERIGE

Till